

Satakunnan ammattikorkeakoulu
Satakunta University of Applied Sciences

IINA RINKINEN

Opiskelijoiden sijoituskäyttäytyminen Satakunnan ammattikorkeakoulussa

LIIKETALouden TUTKINTO-OHJELMA
2024

TIIVISTELMÄ

lina Rinkinen: Opiskelijoiden sijoituskäyttäytyminen Satakunnan ammattikorkeakoulussa
Opinnäytetyö AMK
Liiketalous
Maaliskuu 2024
Sivumäärä: 45

Opinnäytetyön aiheena oli Satakunnan ammattikorkeakoulun opiskelijoiden sijoituskäyttäytyminen, sillä ei ole toimeksiantajaa.

Alkuun kerrottiin sijoittamisesta, eri sijoitusmuodoista sekä muutamasta eri sijoitusalueesta. Tämän jälkeen määriteltiin opinnäytetyön toteutustapa sekä mitä menetelmiä siinä oli käytetty. Opinnäytetyö oli määrällinen, sillä siinä haluttiin saada kyselyn vastauksista prosentuaalisia tietoja. Määrällisen tutkimuksen vaatimuksia, esimerkiksi reliabiliteettia ja validiteettia, avattiin enemmän, koska ne ovat tärkeä osa kyselyn onnistumista.

Kysely toteutettiin lähettämällä Satakunnan ammattikorkeakoulun opiskelijoille kysely sähköpostilla. Kysely tehtiin Forms- ohjelmalla ja vastaamiseen oli aikaa kymmenen päivää. Tämän jälkeen avattiin kyselyn tulokset käyttämällä apuna Power Bi- alustaa. Vastauksia analysoitiin erilaisin kuvioin, joista nähtiin vastausprosentit kuhunkin kysymykseen. Kysely lähetettiin 6765 opiskelijalle, joista siihen vastasi 474. Vastausten määrään oltiin tyytyväisiä.

Kaikista vastaajista 300 sijoitti. Kyselystä saatiin selville että siihen vastasivat enemmän naiset kuin miehet. Tuloksien perusteella naiset sijoittavat enemmän kuin miehet. Kyselyllä saatiin selville myös se, että yli puolet vastaajista olivat joko tradenomi- tai insinööriopiskelijoita. Suurin osa vastaajista asui Satakunnassa, tarkemmin Porissa.

Avainsanat: Sijoittaminen, kysely, tutkimuksellinen opinnäytetyö

ABSTRACT

Rinkinen Iina: Investing behavior of students in the Satakunta University of Applied sciences
Bachelor's thesis
Business Administration
March 2024
Number of pages: 45

The topic of this thesis is the investing behavior of students in the Satakunta university of applied sciences. It does not have a client.

Initially in the thesis investing, different forms of investing and multiple investing platforms were explored. The next section was used to explain the steps and method of the thesis. The thesis was quantitative as the objective was to get percentual results from the questionnaire. Requirements of a quantitative study such as reliability and validity were explained further as they are imperative for a successful study.

The questionnaire was sent to students studying at Satakunta University of Applied sciences by email. The platform used for the questionnaire was Forms and it was open for ten days. After this the results were compiled using the Power-Bi platform. The results were analyzed using a variety of diagrams that showed the answer percentages to each question. The questionnaire was sent to 6765 students of which 474 answered. Quantity of answers was satisfactory.

Out of the students who answered, 300 invested. From the questionnaire it was found that women were more likely to answer than men. Based on the results, women invest more than men. Results also showed that over half of the students that answered were studying either Business Administration or Engineering. Majority of the students that answered lived in Satakunta, more specifically in Pori.

Keywords: Investing, questionnaire, research-based thesis

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 SIJOITTAMINEN.....	5
2.1 Osakesijoittaminen	7
2.2 Asuntosijoittaminen	9
2.3 Rahastosijoittaminen	11
3 SIJOITUSALUSTAT	14
3.1 Nordnet.....	14
3.2 eToro	14
3.3 Capital.com	15
3.4 Pankit	15
4 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS	17
4.1 Tutkimusongelma	17
4.2 Opinnäytetyön toteutustapa ja tutkimusmenetelmät.....	17
5 KYSELY JA SEN TULOKSET	20
5.1 Kyselylomake	20
5.2 Kaikille tarkoitetut kysymykset.....	21
5.3 Sijoittavien kysymykset.....	27
6 JOHTOPÄÄTÖKSET	41
LÄHTEET.....	43
LIITE 1: KYSELYLOMAKE	46

1 JOHDANTO

Opinnäytetyö on tehty ilman toimeksiantajaa Satakunnan ammattikorkeakoulun tutkinto-opiskelijoiden sijoittamiseen liittyen. Tutkinto-opiskelijoiden sijoituskäyttäytymistä tarkastellaan kyselyn vastauksien perusteella. Kyselyyn saivat vastata kaikki läsnä olevat opiskelijat. Sijoittamiseen liittyvää tietoa haluttiin saada kaikilta aloilta sekä kaiken ikäisiltä. Haluttiin vertailla, vaikuttavatko esimerkiksi edellä mainitut ala tai ikä siihen, miten opiskelijat sijoittavat tai eivät sijoita.

Opiskelijat vastasivat joko seitsemään tai neljääntoista kysymykseen riippuen siitä, sijoittavatko he vai eivät. Seitsemään kysymykseen vastasivat kaikki kyselyyn osallistuneet. Nämä kysymykset olivat perustietoja opiskelijoihin liittyen. Loput kysymykset olivat sellaisia, johon vastasivat vain ne opiskelijat, jotka sijoittavat. Nämä kysymykset liittyivät sijoittamiseen. Kyselyn vastaukset on purettu kysymys kerrallaan ja vastaukset on esitetty kuvioin.

Opinnäytetyön teoriaosuudessa kerrotaan sijoittamisesta itsessään sekä muutamasta sijoitusalueesta. Osuudessa avataan myös muutamaa sijoitusmuotoa enemmän. Nämä sijoitusmuodot ovat asuntosijoittaminen, rahastosijoittaminen sekä osakesijoittaminen. Lisäksi opinnäytetyössä käydään läpi mitä menetelmiä siinä on käytetty ja miksi ne on valittu tähän.

2 SJOITTAMINEN

Sijoittamisella tarkoitetaan sitä, että henkilö ostaa osakkeita tai muita sijoituskohteita tarkoituksena saada voittoa. Ostetaan halvemmalla ja saadaan siitä tuottoa. Kohteisiin, johon halutaan sijoittaa, on tärkeää ensin tutustua huolella.

Eri sijoittamistavat sopivat erilaisille henkilöille, eli ei siis kannata sijoittaa välttämättä kaikkiin samoihin kohteisiin kuin tutut sijoittavat. (Säästöpankki, n.d.-a)

Ennen sijoittamista tulee joitakin asioita miettiä etukäteen. Kannattaa miettiä, kuinka paljon pystyy ja haluaa rahallisesti sijoittaa. Sijoittaa voi esimerkiksi kuukausittain, tai niin että ostaa kerralla enemmän esimerkiksi osakkeita. (Säästöpankki, n.d.-a) Pelkkä pankkitilille sijoittaminen ei ole paras vaihtoehto, sillä siinä ei ole lähes ollenkaan korkoa, ja hinnat saattavat myös kallistua. (Sijoittaja.fi, n.d.-a.)

Raha.fi (raha.fi, n.d.-b) mukaan hyvät ohjeet ennen sijoittamista ovat yksinkertaiset. Ensin kannattaa miettiä mikä on oma budjetti ja kuinka paljon on mahdollista laittaa sijoituksiin rahaan omiin tuloihin verraten. Pienempikin määrä rahaa sijoitukseen voi olla tuottavaa, sijoittamiseen ei tarvitse siis mahdottomia määriä rahaa aloittaakseen. Apua sijoittamiseen saa myös alan ammattilaisilta, esimerkiksi pankit tarjoavat neuvontaa sekä palveluita sijoittamisen aloittamiseen.

Sijoittaminen voi olla myös vastuullisesta. Vastuullinen sijoittaminen tarkoittaa sitä, että sijoitusten kohteita mietitään ympäristön, sosiaalisen vastuun sekä hyvän hallintotavan kautta. Ympäristön miettiminen tarkoittaa sitä, että sijoituksia tehdään ottamalla huomioon luonto ja ekosysteemien toimivuus ja se, että ne eivät vaarannu. Sosiaalinen vastuu tarkoittaa sitä, että huomioon otetaan tasa-arvo, oikeudenmukaisuus sekä syrjäytymisen ehkäiseminen. Hyvä hallintotapa taas tarkoittaa sitä, että sijoittaminen ei perustu turhaan tiettyjen resurssien tuhlaamiseen, kuten henkisten tai materiaalistien resurssien. Vastuullinen sijoittaminen ei tarkoita, että sijoittaminen olisi vähemmän tuottavaa. (raha.fi, n.d.-b)

Sijoituspalveluita on monia erilaisia, kuten Nordnet, eToro ja Capital.com. Näiden lisäksi pankit tarjoavat myös monia tapoja sijoittaa. Näistä kerrotaan enemmän kappaleessa 3. Näissä kaikissa alustoissa on erilaisia sijoittamismahdollisuuksia. Sijoittaa voi esimerkiksi osakkeisiin, rahastoihin, valuuttoihin

tai asuntoihin. Sijoittamismahdollisuudet vaihtelevat hieman riippuen siitä, millä alustalla ollaan.

Sijoittamisessa on erilaisia riskejä. Sijoitus voi olla lähes riskitön, matala, keskimääräinen, siedettävä tai korkea. Sijoittaja.fi (n.d.-a.) sivuston taulukon mukaan lähes riskittömän sijoittamisen sijoituskohde on talletustili, matalariskisen ja keskimääräisen riskin korkorahasto, siedettävän riskin hajautettu osakerahasto ja korkeariskisen taas osakkeet. Mitä korkeampi riski sijoituskohteessa on, sitä korkeampi yleensä on myös sen odotettu tuotto prosentti. Mahdollinen tappio on myös aina isompi riskin mukaan. Esimerkiksi korkeassa riskissä mahdollinen tappio on taulukon mukaan jopa yli 50 prosenttia.

2.1 Osakesijoittaminen

Osakesijoittaminen tarkoittaa sitä, että sijoittaja ostaa pörssistä osakkeita ja toivoo saavansa niistä mahdollisimman paljon voittoa. Tällöin henkilön ja osakkeen välille syntyy suhde. Kun sijoittaja ostaa osakkeen tai osakkeita, hän ostaa samalla yhtiöstä osuuden ja saa yhtiön tekemästä tuotosta voittoa. Omistamalla osakkeita sijoittajalla on myös oikeus puhe- ja äänestys-oikeuteen yhtiökokouksissa. Aina osakkeista ei kuitenkaan saa tuottoa, vaan yhtiöllä voi mennä myös huonommin. Yhtiön arvo määräytyy siten, miten paljon yhtiön arvioidaan tuottavan tulevaisuudessa. (Nordnet, n.d.-a; Elo & Saarhelo, 2018, s.22.) Henkilön ja osakkeen suhde kestää, kunnes henkilö luopuu osakkeistaan tai yhtiö menee konkurssiin. (Pörssihaukka, n.d.)

Yhtiö siirtyy yleensä pörssiin silloin, kun yhtiö tarvitsee uutta pääomaa liiketoimintansa kehittämiseksi, tätä kutsutaan listautumiseksi. Yhtiö saa tällöin resursseja ja osakkeiden omistajat voivat ansaita rahaa. Pörssissä olevia yhtiöitä valvotaan tarkasti. Valvonnan kohteena ovat esimerkiksi osakkaiden tasaveraisuus, kirjanpito ja tiedottaminen. (Pörssihaukka, n.d.)

Osakkeisiin vaikuttavat suhdannevaihtelut, joilla tarkoitetaan taloudellisen kasvun vaihtelua. Suhdannevaihtelujen vaikuttaessa osakkeisiin, on ajoitus tärkeää. Jos ostohetkellä kurssitaso on ollut korkea, tuottavat osakkeet todennäköisesti huonommin kuin jos henkilö olisi ostanut osakkeet pörssiromahduksen aikana. Sijoitusmuodoista osakkeet ovat usein tuottoisimpia. Osakkeiden keskituotto voi olla jopa 6–8 prosenttia pidemmällä aikavälillä. Lyhyemmällä ajalla tuotto voi vaihdella paljon kumpaankin suuntaa, suhdannevaihtelujen myötä. (Pörssihaukka, n.d.; Kangasniemi, n.d.)

Osakkeita omistavien tuotot syntyvät sekä osingoista että myyntivoitoista. Osinko on osuus osakeyhtiön tuloksesta. Myyntivoitto tarkoittaa luovutusvoittoa, jota tulee silloin, kun sijoittaja myy osakkeet ja saa enemmän voittoa, kuin millä tämä osti alun perin osakkeet. Osingot kotiutuvat omistajan tilille ilman, että hänen tarvitsee tehdä sen eteen toimenpiteitä. Osingot ja myyntivoitot ovat verovapaita, kun ne ovat osakesäästötulilla, täällä niitä saa sekä pitää että sijoittaa vapaasti eikä siitä oteta veroa. (Pörssihaukka.fi, n.d.; Vero.fi, 2024b.)

Listatussa yhtiössä osingoista maksetaan veroa niitä kotiuttaessa. Osinkojen määrästä 15 prosenttia on verovapaata ja 85 prosenttia on veronalaista pääomatuloa eli osinkotuloa. Alle 30 000 pääomatuloista maksetaan veroa 30 prosenttia ja sen ylittävästä osasta 34 prosenttia. Myös myyntivoitosta maksetaan veroja. Tässä on samat käytännöt kuin osinkojen veroja maksaessa. Sijoittaja maksaa siis 30 000 euroon asti 30 prosenttia ja yli menevästä osasta 34 prosenttia veroja. Myyntivoitossa ei ole siis verotonta tuloa. (Vero.fi, 2024a.; Vero.fi, 2024b.)

Osakkeiden hinnat määräytyvät kysynnän ja tarjonnan perusteella. Hintamuutokset ovat sijoittajien tiettyjä käsityksiä siitä, millainen on silloinen yhtiön taloudellinen tilanne sekä oletukset siitä tulevaisuudessa. Erilaiset maailman tilanteet esimerkiksi vaikuttavat hintoihin. Pitkällä aikavälillä hinnat vaihtelevat yrityksen tuloksen mukaan. On kuitenkin normaalia, että osakkeiden kurssit heittelevät. Osakkeita on parasta ostaa silloin, kun ne ovat alennusmyynnissä. (Pörssihaukka.fi, n.d.)

2.2 Asuntosijoittaminen

Asuntosijoittaminen tarkoittaa sitä, että sijoittaja ottaa pankista tulonhankkimislainaa, hankkii tämän jälkeen sijoitusasunnon ja vuokraa sitä muille. Kun sijoittaja saa asuntoon vuokralaisen, sijoittaja pystyy kattamaan osakkeen yhtiövastikkeen ja lainan lyhennystä. Tavoitteena on että jäljellä on velaton asunto ja kuukausittain tulevat vuokratulot. Kun sijoittaja ostaa asunnon, on tämä vastuussa sekä omista että taloyhtiön remonttikustannuksista. Taloyhtiön remontteja voivat olla esimerkiksi eteisaulat tai saunatilat. Sijoittaja sijoittaa siis myös taloyhtiöön. Asuntoa ostaessa kannattaa tarkastaa, missä kunnossa kyseinen taloyhtiö on. Tulossa voi olla vaikka putkiremontti tai linjasaneerauksia. (Asuntosalkunrakentaja, n.d.)

Oravan ja Turusen (2016, luku 1.) mukaan kymmenen hyvää syytä sijoittaa asuntoihin ovat tasaisesti kasvava kassavirta, vakaahko hintakehitys, velkavipu, riskienhallinta, hyvät tuotot, hinnoitteluvirheet, vaikuttamisen mahdollisuudet, asuntosijoittamisen vaiva vähentää kilpailijoita, mielenkiintoinen harrastus sekä eettinen sijoitusmuoto.

Tasaisesti kasvava kassavirta toteutuu silloin, kun asunnossa on vuokralainen, joka tarjoaa sijoittajalle tasaista kassavirtaa. Pankit myöntävät yleisesti mielellään lainaa asuntoihin, koska siitä tulee säännöllistä kassavirtaa sekä niissä on kohtuullinen hintavakaus. Hintavakaus tarkoittaa sitä, kun yleiseen hintatasoon tulee muutoksia, mutta sijoittaja pystyy kuitenkin tekemään kulutus- ja investointipäätöksiä sen horjuttamatta. (Orava & Turunen, 2016, luku.1; Suomenpankki, n.d.)

Asuntosijoittamiseen liittyvä velkavipu tarkoittaa sitä, että lainan avulla tavoitellaan isoa tuottoa omaan pääomaan. Toisin sanoen yritetään saada enemmän rahaa takaisin kuin mitä sijoitukseen on alun perin laitettu. Oma pääoma tarkoittaa sitä osaa asunnon hinnasta, jonka sijoittaja kattaa itse omalla rahalla. Useimmiten omaa pääomaa tarvitsee olla, jotta sijoittaja saa pankista lainaa. (Orava & Turunen, 2016, luku.1; Lehto, n.d.)

Asuntosijoittamisessakin on riskejä, jotka heikentävät tuottoja ja toimintaa. Riskit voivat olla sisäisiä ja ulkoisia. Sisäisiä riskejä ovat esimerkiksi hintariski, korkoriski, tyhjiin kuukausien riski, vuokralaisriski, vuokratasoriski, vastikeriski, remonttiriski, pankkiriski, poliittiset riskit sekä luonnonilmiöriski. Riskit määräytyvät esimerkiksi kokemuksen, osaamisen, velan määrän, asunnon sijainnin ja vuokralaisen valinnan mukaan. (Orava & Turunen, 2016, luku 5.)

Hintariski tarkoittaa asunnon hintatason mahdollista merkittävää laskua. Korkoriski tarkoittaa lainan korkojen merkittävää nousua, tyhjiin kuukausien riski puolestaan tarkoittaa sitä, että jollekin kuukaudelle ei löydetä vuokralaista jostakin syystä. Vuokralaisriskillä tarkoitetaan sitä, että vuokralainen ei maksa vuokraansa tai asunnosta menee hajalle jotakin, vuokratasoriskissä vuokratasolle tulee lasku, vastikeriskissä kulutasot taloyhtiöllä nousevat. Remonttiriski tarkoittaa sitä, että taloyhtiössä tulee pitkä ja kallis remontti, pankkiriskillä tarkoitetaan sitä, että lainaa ei välttämättä saada. Poliittiset riskit voivat tarkoittaa montaa asiaa esimerkiksi verot voivat nousta merkittävästi tai verovähennys-oikeus heikentyä, luonnonilmiöriski puolestaan tarkoittaa tulvaa tai suurta myrskyä, josta voi syntyä sijoittajan omistamaan asuntoon vaurioita. (Orava & Turunen, 2016, luku 5.)

Sijoittaja voi itse vaikuttaa tuottoihinsa jonkin verran. Esimerkiksi asunnon sijainti ja kunto vaikuttavat tuottoihin. Sopivan asunnon ja taloyhtiön valitseminen, mahdolliset tarpeet remontoida ja hyvän vuokralaisen löytäminen ovat myös vaikutusmahdollisuuksia. Sijoittaja voi siis itse vaikuttaa näihin. Kaikki ihmiset eivät jaksakaan nähdä vaivaa asuntosijoittamiseen, joten siihen ryhtyvillä ei välttämättä ole niin paljon kilpailua. (Orava & Turunen, 2016, luku 1.)

Vastuullinen asuntosijoittaminen liittyy ympäristönäkökulmaan ja kestäväan kehitykseen. Kiinteistöt ja rakentaminen ovat suorassa yhteydessä kulutukseen sekä kasvihuonekaasupäästöihin. Nämä taas ovat yhteydessä ilmastomuutokseen. Asunnot ovat iso osa maailman kasvihuonekaasupäästöistä. Suomessa asunnot ovat jopa 40 prosenttia koko maan energiankulutuksesta. Vihreä rakentaminen ja rakennukset vähentävät huonoja vaikutuksia esimerkiksi suunnittelussa. Vihreät rakennukset säästävät luonnonvaroja ja edistävät

elämänlaatua. Ne ovat myös vakaampia sijoituskohteita, sillä takaisinmaksukyky on parempi, koska ne säästävät energiaa ja elinkaarensuunnittelu on parempi. (Hyrskke ym., 2020, s. 174–175.)

Tilastokeskuksen (2023) mukaan 2022 vuodesta osakeasuntojen hinnat laskivat 7,3 prosenttiyksikköä 2023 vuoteen verrattuna. Asuntoja myytiin viime vuonna 30 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuonna 2022. Tässä oli vertailtu heinä-syyskuun tuloksia. Hinnat olivat laskeneet vanhoissa osakeasunnoissa joka puolella Suomea. Viime vuonna eli 2023 hinnat laskivat koko maassa 6,8 prosenttiyksikköä vuodesta 2022. Suuremmissa kaupungeissa ne laskivat 7,2 prosenttiyksikköä ja pienemmissä 6,1 prosenttiyksikköä. Uusissa osakeasunnoissa hinnat eivät laskeneet yhtä paljon kuin vanhoissa. Hinnat laskivat vuodesta 2022 koko maassa 4,6 prosenttiyksikköä 2023 aikana samaan ajankohtaan verratessa.

Asuntojen kysyntään, tarjontaan ja hinnoitteluun vaikuttavat monet asiat. Korkojen nousu on vaikuttanut asuntojen hintoihin ja siihen, kuinka paljon asuntoja ostetaan. Henkilöiden ja asuntosijoittajien menot kasvavat ja varallisuutta on vähemmän. Tämän vuoksi myös lainaa otetaan vähemmän, ihmiset kuluttavat vähemmän ja sijoittavat vähemmän. Asuntojen hintojen nousu ja myönnettyjen lainamääräisen kasvu kulkevat käsi kädessä. (Ahoniemi & Putkuri, 2023.)

2.3 Rahastosijoittaminen

Rahastosijoittaminen tarkoittaa sitä, että henkilö sijoittaa varojaan rahastosuuksiin. Yleensä rahastoihin sijoitetaan pankeissa ja sijoitusyhtiöissä. Pankit ja sijoitusyhtiöt keräävät asiakkaiden varat ja sijoittavat sen jälkeen niitä erilaisiin kohteisiin, esimerkiksi korkoihin tai osakkeisiin. Näistä kohteista yhdessä muodostuu sijoitusrahastoja. Kun henkilö laittaa rahaa sijoitusrahastoon, hän ostaa samalla rahastosta osuuden. Rahastojen kautta voi esimerkiksi sijoittaa kehittyvien markkinoilla oleviin pörsseihin. Tällöin sijoituksia ei tarvitse seurata niin usein kuin esimerkiksi osakkeita, koska rahastoilla on asiantuntijoita, jotka voivat tehdä tarpeen tullen muutoksia sijoituksiin. (Raha.fi., n.d.-a)

Rahastojen pääomat tulevat sijoittajilta ja niiden arvo määräytyy arvopapereiden markkina-arvoista. Suomalaisissa rahastoissa markkina-arvosta lasketaan joka päivä rahasto-osuuden arvo. Rahasto-osuuden arvo on sekä uusille että vanhoille sijoittajille sama. Se lasketaan rahastosijoitusten arvo jaettuna osuuksien määrällä. Rahastot voidaan jakaa viiteen eri kategoriaan. Nämä ovat osakerahastot, yhdistelmärahastot, korkorahastot, indeksirahastot sekä etf:t eli pörssinoteeratut indeksiosuusrahastot. (Kullas & Myllyoja, 2014, s. 84–86.)

Salkunhoitaja voi olla joko yksi henkilö tai tiimi. Salkunhoitaja on vastuussa ostoksista ja myynneistä, joita tehdään rahastoon. Tämän tehtävänä on myös seurata aktiivisesti markkinoita esimerkiksi sijoitustutkijoiden kanssa sekä joskus tutustua itse yrityksiin, joihin sijoitetaan. (Kullas & Myllyoja, 2014, s. 86; Fine, n.d.)

Osakerahastoissa salkunhoitaja sijoittaa varat sovitun rahastoesitteen mukaan. Korkorahastoissa salkunhoitaja sijoittaa varat valtionlainoihin, yritysten joukkovelkakirjalainoihin tai molempiin. Yhdistelmärahastoissa taas varat sijoitetaan sekä korkoihin että osakkeisiin. Näiden suhde voi vaihdella. Indeksirahastoissa varat sijoitetaan seuratun indeksin perusteella. Tässäkin salkunhoitaja sijoittaa sijoittajan varat esimerkiksi Helsingin pörssin 25 suurimman yhtiön indeksin mukaisesti. ETF (Exchange Traded Fund) eli indeksiosuusrahasto toimii samaan tapaan kuin osakkeet. Ostoksia voi tehdä ostamalla suoraan osakkeita tai ostamalla vain osan, kunhan tuottoprofiili on lähellä indeksistä. Tässä voi sijoittaa myös johdannaisiin, jossa tuotto seuraa indeksin tuottoprofiilia. (Kullas & Myllyoja, 2014, s. 86.)

Johdannaiset ovat erilaisia rahoitusinstrumentteja, joiden hinnat määräytyvät toisten hyödykkeiden arvojen perusteella. Hyödykkeitä eli kohde-etuuksia voivat olla esimerkiksi valuutat, korot, osakkeet, indeksit tai raaka-aineet. Pörsissä johdannaiset on standardoitu eli vakioitu esimerkiksi määrän, kohde-etuuden ja toteutushinnan suhteen. Vakiointi tarkoittaa sitä, että sijoittaja tietää

mitä oikeuksia ja velvollisuuksia johdannaissopimuksista tulee. (Nordnet, n.d.-a.; Tilastokeskus, n.d.)

Salkunhoitajat huolehtivat siitä, millaisia arvopapereita kyseinen rahasto ostaa sekä myy. Rahastoilla on sääntöjä ja periaatteita, jonka mukaan rahastonhoitajat tekevät sijoituspäätöksiä. Rahastoja voi olla sekä aktiivisia että passiivisia. Aktiivisessa rahastossa salkunhoitaja päättää sijoituskohteet sekä hoitaa rahastoa omien johtopäätöksiensä perusteella. Passiivisessa rahastossa taas seurataan indeksejä eikä tässä ole varsinaista salkunhoitajaa, joka päättäisi sijoituksista. Sijoituskohteet ovat samoja kuin indekseissä. (Raha.fi., n.d.-a.; Sijoittaja.fi., n.d.-b., 2021.)

Rahastosijoittaminen voi aiheuttaa myös kuluja. Tällaisia voivat olla merkintäpalkkiot, lunastuspalkkiot, hallinnointipalkkiot, säilytyspalkkiot sekä välityspalkkiot. Merkintä- ja lunastuspalkkio ovat prosenteiltaan noin 0–3 %, hallinnointipalkkio 0,2–3 %, säilytyspalkkio 0,2–0,3 % ja välityspalkkion määrä koostuu rahaston hoidon aktiivisuudesta sekä miten paljon sijoituskohteita vaihdetaan. Myös joitain yksittäisiä maksuja voi tulla, vaikkapa paperisen osuustodistuksen tulostamisesta. (Raha.fi., n.d.-a.)

Rahastosijoittamisella saa yleisesti vähemmän voittoa kuin osakesijoittamisella, mutta enemmän kuin pelkillä säästötalletuksilla. Rahastosijoittaja voi hyvässä tapauksessa saada 5 % voittoa vuosittain. Kun rahastot ovat olleet vuosia sijoittajalla, voi niistä saada tuottoa jopa 10 % vuodessa. Riskit tulee kuitenkin muistaa, eikä kaikkia varojaan kannata kiinnittää näihin. Voittoja voidaan jakaa kerran vuodessa osakkaiden kesken tai ne voidaan rahastoon jätettäessä nostaa milloin tahansa. (Raha.fi., n.d.-a)

3 SIJOITUSALUSTAT

Sijoittamisen voi aloittaa käyttämällä erilaisia alustoja. Tässä kappaleessa avataan enemmän mihin voi sijoittaa Nordnetissä, eTorossa, Capital.com:ssa ja eri pankeissa.

3.1 Nordnet

Nordnetissä voi sijoittaa moneen eri sijoitusmuotoon. Sijoittaa voi arvo-osuustiliin eli rahasto- tai osakesalkkuun, osakesäästötiliin, talletustiliin ja sijoitusvakuutukseen. Myös lapselle pystyy säästämään Nordnetissä. Arvo-osuus tilillä voi sijoittaa arvopapereihin. Osakesäästötilillä henkilö siirtää Nordnetissä olevalle tilille rahaa, ja tämän jälkeen sijoittaa talletetut rahat erilaisiin osakkeisiin. Talletustilillä ei tehdä sijoituksia, vaan ne ovat siellä pelkästään tallessa. Talletustilillä säilytettävästä summasta joutuu maksamaan kuukausittain korkoa. Sijoitusvakuutus tarkoittaa säästämistä joko itselle tai jollekin läheiselle, tilille kerrytetyn summan voi siirtää ilman testamenttia edunsaajalle. (Nordnet, n.d.-b.)

Taloudellinen.fi (n.d.) sivustolta nähtiin, että Nordnetin minimisiirto on yksi euro. Plussia Nordnetissä ovat se, että se on Suomen yksi suosituimpia sijoituslustoja, siellä on paljon vaihtoehtoja sijoittamiseen sekä säästämiseen liittyen, mobiilisovellusta on helppo käyttää ja siellä on mahdollista avata sekä arvo-osuustili että osakesäästötili. Miinuksina mainittiin ulkomaisten osakkeiden kaupankäyntikulujen olevan melko kalliit sekä se, että kryptovaluuttoihin ei pysty sijoittamaan suoraan.

3.2 eToro

Sijoituslusta eTorossa voi sijoittaa yleisimpiin vaihtoehtoihin. Sijoittaa voi osakkeisiin, joita on tarjolla eri puolelta maailmaa esimerkiksi New Yorkista tai Hong Kongista. Mahdollista on myös sijoittaa hyödykkeisiin, valuuttoihin, indekseihin tai ETF:iin. Erilaisia osakkeita eTorossa on tarjolla 4601, ETF-

rahastoja 532, hyödykkeitä 32, valuuttoja 55 ja indeksejä 21. Jokainen sijoittaja, joka luo tilin eToroon, saa alkuun virtuaalisalkun, jolla saa harjoitella sijoittamista. Harjoittelu tapahtuu niin, että sijoittamista harjoitellaan samoilla markkinoilla kun missä oikeatkin sijoitukset tapahtuvat. Tästä ei koidu mitään kustannuksia sijoittajalle eikä sijoittaja voi menettää oikeaa rahaa. (eToro, n.d.)

Taloudellinen.fi (n.d.) sivuston mukaan minimisiirto eToroon on 50 dollaria eli noin 46 euroa. Plussaksi eTorolle oli sivuston mukaan kerrottu alhaiset kustannukset, sijoitustuotteiden laaja valikoima, helppokäyttöisyys sekä puhelimella että tietokoneella ja toisten sijoittajien sijoitussalkkujen kopioiminen. Miinuksissa oli sanottu että veroja ei ilmoiteta suoraan verottajalle sekä se, että suomalaisia osakkeita ei ole lähes yhtään tarjolla.

3.3 Capital.com

Capital.com:ssa on mahdollista sijoittaa osakkeisiin, indekseihin, kryptovaluuttoihin, hyödykkeisiin ja valuuttoihin. Erilaisia osakkeita Capital.com:ssa on tarjolla 2732, indeksejä 20, kryptovaluuttoja 111, hyödykkeitä 19 ja eri valuuttoja 125. Tällä sijoitusalueella tuli selvästi esille se, että siellä on mahdollista sijoittaa myös kryptovaluuttoihin. Kryptovaluuttojen reaaliaikaista hintaa oli helppo seurata. Capital.com:ssa Bitcoin oli kryptovaluutoista se, jolla käydään eniten kauppaa. (Capital.com, n.d.)

Capital.com:ssa minimisiirtoraja on 20 euroa. Taloudellinen.fi (n.d.) sivuston mukaan Capital.com:n hyviä puolia ovat alhaiset kulut, tuotteiden laaja valikoima sekä se, että sijoituksista ei makseta säilytyspalkkioita tai muita kiinteitä kuluja. Miinuksina oli mainittu se, että se sopii paremmin kokeneille sijoittajille kuin aloittelijoille sekä se, että verottajalle ei ilmoiteta veroja suoraan.

3.4 Pankit

Osuuspankissa on mahdollista sijoittaa rahastoihin tai osakkeisiin. Rahastosäästämisen voi aloittaa esimerkiksi kuukausittaisella säästämällä.

Erilaisia rahastoja on tarjolla yli 60. Rahastot ovat osakerahastoja, indeksirahastoja ja vastuullisen sijoittamisen rahastoja. Rahastoissa sijoitetaan korkomarkkinoille ja osakemarkkinoille. Op:n sivuilla pystyy säästölaskurin avulla vertailemaan, mikä rahasto olisi itselle sopiva, ja sen avulla pääsee sijoittamisessa alkuun. Osakkeisiin sijoittamiseen tarvitaan esimerkiksi osakesäästötili. Op:lla on edulliset välityspalkkiot. (Op.fi., n.d.)

Nordeassa erilaisia sijoitusmuotoja ovat osakkeet, rahastot, osakesäästötili, strukturoidut tuotteet, pörssinoteeratut sijoitustuotteet, ETF-sijoittaminen ja ETF-rahastot, indeksirahastot ja indeksisijoittaminen, sijoitusvakuutus sekä säästöhenkivakuutus. (Nordea, n.d.-c.) Osakesijoittaminen Nordeassa aloitetaan avaamalla osakesäästötili tai arvo-osuustili. Osakkeita pääsee katsomaan Nordean verkkopalveluissa sekä Nordea Investor- palvelussa. Nordea Investor- palvelu on nettisivu, jossa pystyy käymään kauppaa sekä näkemään omat sen hetkiset sijoitukset. (Nordea, n.d.-a; Nordea, n.d.-b.)

Säästöpankissa voi sijoittaa lähes samoihin sijoitusmuotoihin kuin Nordeassa. Sijoitusvaihtoehdot Säästöpankissa ovat rahastot, vakuutussäästäminen, varainhoito, osakesijoittaminen, eläkesäästäminen ja asuntosijoittaminen. Säästöpankissa asuntosijoittamisen voi aloittaa, jos sijoittajalla on velattomasta asunnon hinnasta 30 % säästöjä. Pankki lainaa loput 70 %, tällöin vakuutena on ostettava asunto. Joissakin tapauksissa pankki voi lainata koko 100 % asunnon hinnasta, mikäli sijoittajalla on jotakin pankille kelpaavaa vakuudeksi. (Säästöpankki, n.d.-b; Säästöpankki, n.d.-c.)

4 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

4.1 Tutkimusongelma

Tavoitteena oli saada otantaa tutkinto-opiskelijoiden sijoittamiskäytännöistä ja tuottaa tietoa sijoittamisesta Satakunnan ammattikorkeakoulussa. Kyselyyn haluttiin saada tarpeeksi vastauksia, jotta niistä voitaisiin tehdä johtopäätöksiä ja tulokset olisivat luotettavia. Tavoitteena oli myös saada tietoa siitä, mitkä asiat vaikuttavat tutkinto-opiskelijoiden sijoittamiseen. Katsotaan vaikuttavatko sukupuoli, ikä tai ala siihen miten tutkinto-opiskelijat sijoittavat. Halutaan tietää mihin kohteisiin opiskelijat sijoittavat, onko kohde esimerkiksi asuntosijoittaminen tai rahastosijoittaminen. Yhtä tärkeää on myös saada tietää, kuinka moni kyselyyn vastanneista tutkinto-opiskelijoista ei sijoita ollenkaan.

4.2 Opinnäytetyön toteutustapa ja tutkimusmenetelmät

Opinnäytetyö on tutkimuksellinen. Siinä ei ole toimeksiantajaa. Tutkinto-opiskelijoille tehtiin kyselylomake, joka sisälsi kysymykset, joihin tutkinto-opiskelijat vastasivat omien sijoitustottumuksiensa mukaan. Kyselystä pyrittiin tekemään mahdollisimman mielenkiintoinen ja tarpeeksi lyhyt, jotta mielenkiinto pysyisi sitä tehdessä.

Satakunnan ammattikorkeakoulussa oli kyselyn lähettämisen hetkellä 6765 läsnä olevaa opiskelijaa. Satakunnan ammattikorkeakoululla on neljä eri kampusta. Kampukset ovat Porissa, Raumalla, Kankaanpäässä sekä Huittisissa. Erilaisia koulutuksia on 40, joista suomeksi on 29 ja englanniksi 11. Osa koulutuksista on kokonaan verkkokoulutuksia, silloin opetus kuuluu pääosin Huittisten kampuksen alle. Edellä mainitut tiedot ovat vuodelta 2022. (Samk.fi, n.d.-b.; Samk.fi, n.d.-c.)

Satakunnan ammattikorkeakoulussa voi opiskella eri tutkintoja. Tutkintoja ovat insinööri, merikapteeni, fysioterapeutti, sairaanhoitaja, sosionomi, restonomi, tradenomi, kuvataiteilija, geronomi ja kuntoutuksen ohjaaja. Ylemmässä

ammattikorkeakoulussa on tarjolla vaihtoehtoina muun muassa insinöörin ja tradenomin tutkinnot. Erilaisia opiskelumuotoja on monia. Tutkintoja voidaan opiskella päiväopiskeluna, monimuoto- ja verkko-opintoina tai ylemmässä amk:ssa. Tarjolla on myös kansainvälisiä koulutuksia. (Samk.fi, n.d.-a.)

Opinnäytetyö on kvantitatiivinen eli määrällinen. Joskus siitä käytetään myös nimitystä tilastollinen tutkimus. Kvantitatiivista tutkimusmenetelmää käytetään opinnäytetöissä silloin, kun halutaan selvittää vastauksista lukumääriä tai prosenttiosuuksia. Jotta aineistoa voidaan arvioida luotettavaksi, otannan eli vastausjoukon tulee olla tarpeeksi suuri. Tutkimustulosten keräämiseksi käytettiin tutkimuslomaketta, jossa oli valmiit vastausvaihtoehdot. (Heikkilä, 2014, s. 15.)

Tässä opinnäytetyössä käytettiin sähköistä tutkimuslomaketta, jossa oli valmiit vastausvaihtoehdot. Tähän päädyttiin koska tutkinto-opiskelijoiden oletettiin haluavan vastata mieluiten tämän tyyliin lomakkeeseen. Puhelimen tai tietokoneen kautta vastaaminen on melko vaivatonta ja nopeaa ja vastaamisen voi hoitaa monessa eri paikassa. Kysely lähetettiin tutkinto-opiskelijoille sähköpostin kautta ja vastaukset olivat anonyymeja.

Sähköinen kyselylomake tehtiin koska tutkinto-opiskelijoiden oletettiin haluavan vastata mieluiten tämän tyyliin lomakkeeseen. Huono puoli tämän kaltaisessa kyselyssä on se, että siihen voi jättää helposti vastaamatta. Jotkut voivat ajatella, että vastaavansa myöhemmin, mutta unohtavat lopulta vastata kyselyyn tai kyselyn voi suoraan helposti ohittaa.

Kvantitatiivisessa tutkimuksessa tulisi olla tiettyjä perusvaatimuksia, jotta sitä voidaan pitää hyvänä. Validiteetti ja reliabiliteetti ovat kvantitatiiviseen tutkimukseen perusvaatimukset. Validiteetin avulla on tarkoitus tarkastella sitä, antaako tutkimus sellaisia tuloksia, joita oli tarkoitus selvittää. Tutkimuskysymyksillä pyritään saamaan vastaus tutkimusongelmaan. Tutkimukselle tulee asettaa tavoitteita, jotta sillä ei haeta vääriä asioita. Vääriä asioita voivat olla esimerkiksi väärin tehdyt kysymykset, jotka eivät tue tutkimusongelmaa.

Tutkimuksen perusjoukko tulee määritellä tarkasti, otoksen on oltava edustava ja vastausprosentin mahdollisimman korkea. (Heikkilä, 2014, s. 27.)

Reliabiliteetti tarkoittaa tulosten tarkkuutta. Tavoitteena on, että mikäli kysely tehtäisiin samalle vastaajajoukolle uudestaan, tulokset olisivat samanlaiset kuin aiemmalla kerralla. Tässä tavoitellaan siis kyselyn toistettavuutta. Tutkimuksen tekijän tulee olla tarkka, jotta virheitä ei pääse syntymään. Virheitä tutkimuksessa voi tulla esimerkiksi tietoja kerätessä, niitä käsiteltäessä tai tuloksia tulkittaessa. Kyselytutkimusta tulee huomioida myös kato. Kato tarkoittaa kyselyn vastaamatta jättäneitä. Reliabiliteettia voidaan arvioida vielä tutkimuksen teon jälkeenkin, toisin kuin validiteetilla. Arviointia voidaan tehdä kahden kysymyksen välillä, joista lasketaan näiden todennäköisyyskertoimet. Eniten tutkimuksen arviointiin vaikuttavat erilaiset ratkaisut, jotka tapahtuvat sen aikana. Esimerkiksi kuinka suuri vastausprosentti on ja onko tiedot syötetty huolellisesti. (Heikkilä, 2014, s. 27; Vilkkä, 2021, s. 134.)

Tässä opinnäytetyössä kysely lähetettiin 6765 tutkinto-opiskelijalle, joista kyselyyn vastasi 474. Vastaajamäärä ei ollut prosentuaalisesti kovin suuri, noin 7 prosenttia tutkinto-opiskelijoista vastasi kyselyyn. Vastausprosentin takia tiedetään vain pienen osan Satakunnan ammattikorkeakoulun tutkinto-opiskelijoiden ajatuksista sijoittamiseen liittyen. Mutta yleisellä tasolla voidaan arvioida tutkinto-opiskelijoiden sijoituskäyttäytymistä tutkimuksen pohjalta yleisellä tasolla. Eri opinnäytetöitä vertailemalla yritettiin selvittää, onko tämä vastausprosentti matala vai korkea. Eri ammattikorkeakoulujen saman aiheisissa opinnäytetöissä ei kuitenkaan ollut yhtä lukuun ottamatta kerrottu sitä, monelleko kysely oli lähetetty. Tässä yhdessä opinnäytetyössä kysely oli tehty Satakunnan ammattikorkeakoulun opiskelijoille. Kysely oli lähetetty 2815 opiskelijalle, joista 754 oli vastannut kyselyyn, eli vastausprosentti on 27 prosenttia. (Anttila, 2009, s. 19).

5 KYSELY JA SEN TULOKSET

Opinnäytetyössä lähetettiin kysely tutkinto-opiskelijoille sähköpostilla. Tutkinto-opiskelijoilla oli aikaa vastata kyselyyn kymmenen päivää. Kysely tehtiin Forms -ohjelmalla, jonka vastaukset saa ladattua Exceliin. Tuloksien vertailtiin Power BI:llä, johon saatiin siirrettyä Excelistä tulokset. Power BI:ssä saa tehtyä helposti vertailua varten erilaisia kuvioita.

5.1 Kyselylomake

Kyselylomake, joka on kuvattu liitteessä 1, jaettiin kahteen osaan. Ensimmäisessä osassa kartoitettiin vastaajien taustoja ja toisessa osassa kysymykset liittyivät sijoittamiseen. Ensimmäisessä osassa kysyttiin ikää, sukupuolta, tutkintoa, sijoittavatko vanhemmat sekä missä maakunnassa ja kaupungissa henkilöt asuvat. Tämän jälkeen kysyttiin sijoittaako henkilö itse. Jos henkilö vastasi kyllä, kysymykset jatkuivat toiseen osaan, mikäli taas tähän vastasi ei, kysymykset ja kysely loppuivat. Koettiin järkeväksi, että vain sellaiset henkilöt vastaavat laajemmin sijoitusta koskeviin kysymyksiin, jotka oikeasti sijoittavat. Näihin kysymyksiin vastasi 474 opiskelijaa.

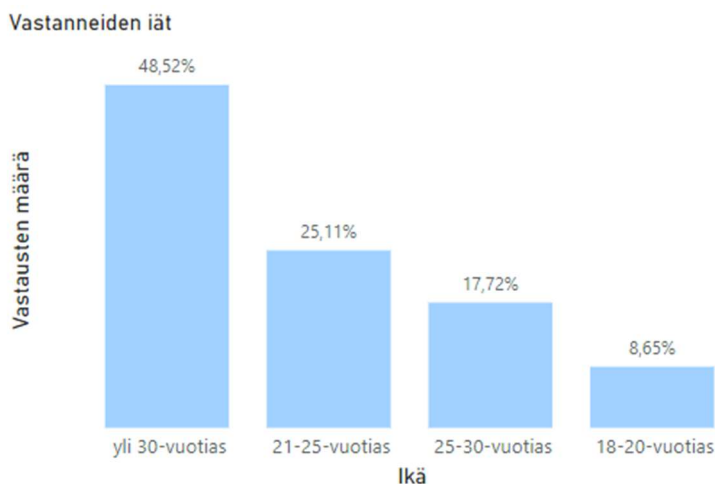
Toisen osan kysymykset liittyivät pelkästään sijoittamiseen. Kysymyksiä olivat esimerkiksi, kuinka kauan henkilö on sijoittanut, sijoittaako hän mieluummin matala- vai korkeariskisiin sijoituksiin, mihin sijoittaa, missä sijoittaa sekä miten usein henkilö sijoittaa. Lopussa oli vielä kysymys millä määrällä henkilö sijoittaa kerralla, ja vapaa kenttä, johon sai vastata muuta mietityttäviä asioita sijoittamiseen liittyen. Kaikkiin muihin kenttiin oli pakollista vastata, paitsi viimeiseen vapaaseen kenttään. Toisen osan kysymyksiin vastasi 300 opiskelijaa.

5.2 Kaikille tarkoitetut kysymykset

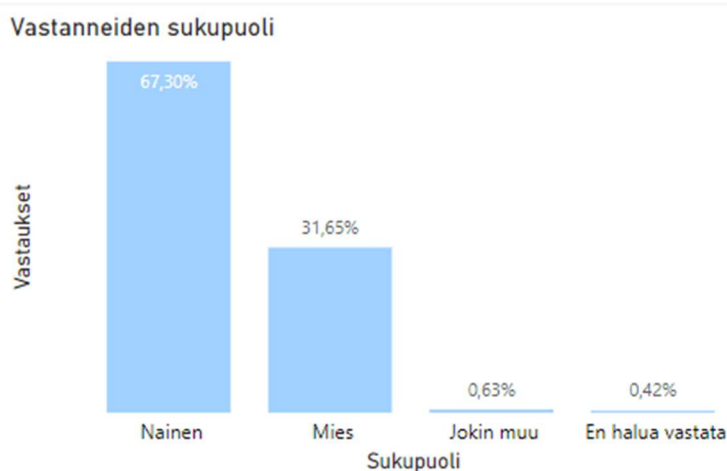
Ensimmäisenä kyselyssä kysyttiin vastaajan ikää. Vastausvaihtoehdot olivat 18–20-vuotias, 21–25-vuotias, 25–30-vuotias sekä yli 30-vuotias. Selvästi eniten kyselyyn vastanneista oli yli 30-vuotiaita. Yli 30-vuotiaita oli 49 % vastanneista. Toiseksi eniten oli 21–25-vuotiaita, heitä oli 25 %, tämän jälkeen tulee 25–30-vuotiaat joita vastaajista oli 18 % ja vähiten vastanneita oli ikäluokasta 18–20-vuotiaat, heitä oli 9 %. Kuviosta 1 nähdään jakautumista vielä paremmin.

Toisena kysymyksenä oli vastaajan sukupuoli. Kuvio 2:sta näkee, että vastanneista naisia oli 67 % ja miehiä 32 %. Vaihtoehtoina oli myös jokin muu, johon vastasi 1 % ja en halua vastata vaihtoehtoon vastasi prosenttien mukaan 0. Naisia oli eniten vastanneista. Naiset olivat vastanneet huomattavasti enemmän kyselyyn.

Muita opinnäytetöitä tarkastelemalla vertailtiin, onko naisten vastausprosentti myös niissä miesten vastausprosenttia suurempi. Theseuksesta löytyi muiden ammattikorkeakoulujen tekemiä sijoituskäyttäytymiseen liittyviä opinnäytetöitä. Vertailuun otettiin kolme eri opinnäytetystä. Ensimmäisessä, Haaga-Helian ammattikorkeakoulun opiskelijoille tehdyssä kyselyssä naisia vastaajina oli 61 prosenttia. (Vihavainen, 2023, s.19). Toisessakin opinnäytetyössä oli vertailtu Haaga-Helian ammattikorkeakoulun opiskelijoiden sijoituskäyttäytymistä, tässä kyselyyn oli naisia vastaajina 55 %. (Ikonen, 2016, s. 22). Kolmas opinnäytetyö oli tehty Centria-ammattikorkeakoulun opiskelijoille. Tässä opinnäytetyöhön oli saatu vastauksia 94, naisia vastaajista oli 54,3 %. (Pelttonen, 2016, s.29.)

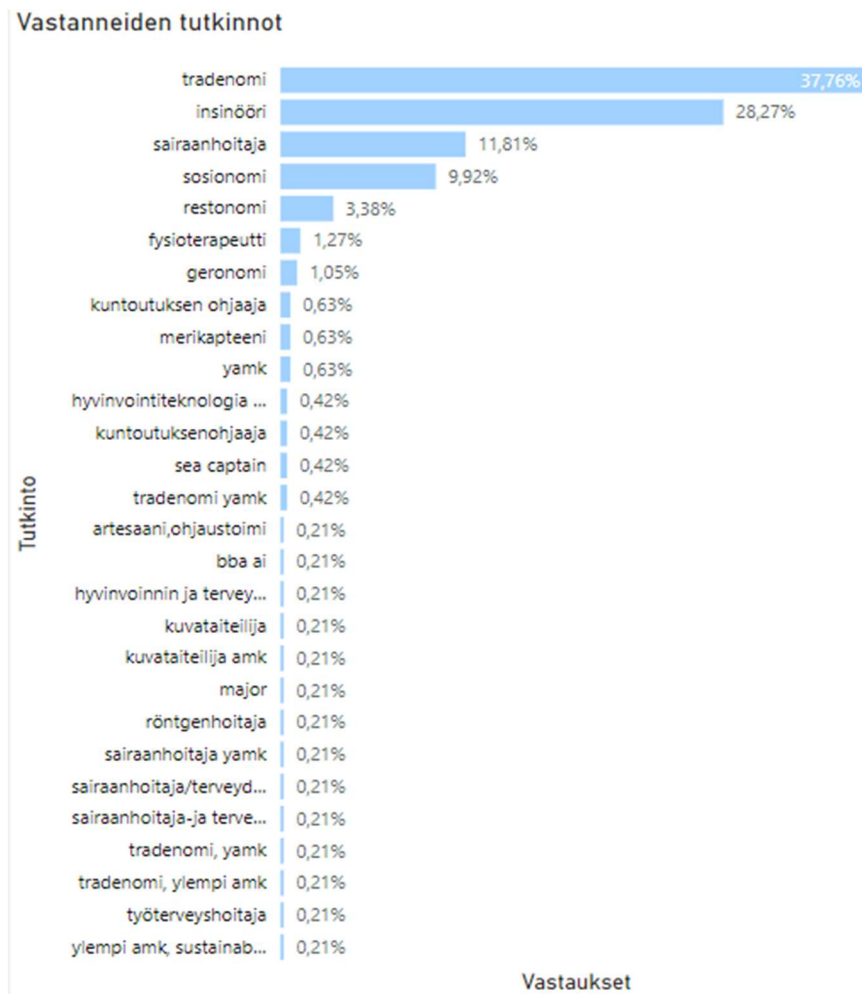

Kuvio 1. Vastanneiden iät

Kuvio 2. Vastanneiden sukupuoli

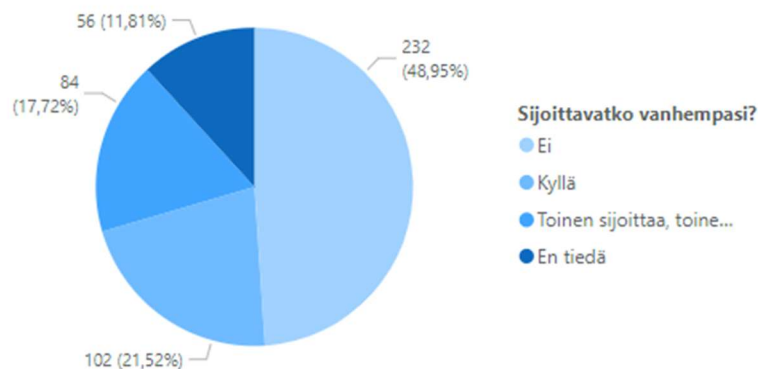
Kolmas kysymys liittyi henkilön tutkintoon. Vastausvaihtoehtoina olivat tradenomi, insinööri, fysioterapeutti, sairaanhoitaja, sosionomi, restonomi sekä muu. Muu kohtaan oli vastattu tutkinnoiksi esimerkiksi geronomi, kuntoutuksen ohjaaja ja merikapteeni. Kuviosta 3 näkee kaikki vastatut tutkinnot. Eniten kyselyyn oli vastanneet tradenomit. Tradenomeja vastanneista oli 38 %, toiseksi eniten vastanneista oli insinöörejä, 28 %. Myös sairaanhoitajat ja sosionomit olivat vastanneet hyvin tähän kyselyyn. Muita vaihtoehtoja oli valittu melko tasaisesti.

Kuvio 3. Kyselyyn vastanneiden tutkinnot

Neljännessä kysymyksessä kysyttiin sitä, sijoittavatko opiskelijoiden vanhemmat. Vastausvaihtoehtoina olivat kyllä, ei, en tiedä sekä toinen sijoittaa, toinen ei. Eniten vastauksia sai ei, jonka vastasi 49 %, toiseksi eniten vastattiin vaihtoehtoa kyllä, johon vastasi 22 %. Vaihtoehtoon toinen sijoittaa, toinen ei vastasi 18 % ja en tiedä vastasi 12 %. Kuviosta 4 näkee miten vastausten prosentit ovat jakaantuneet vastausten kesken.

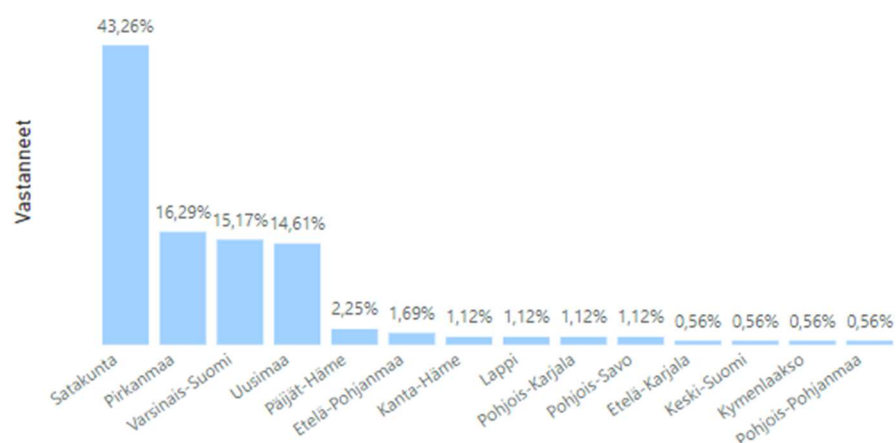
Vanhempien sijoittaminen

Kuvio 4. Vanhempien sijoittaminen

Seuraavana kyselyssä kysyttiin missä maakunnassa vastaaja asuu. Vastausvaihtoehtoina oli kaikki Suomen maakunnat. Tämä siksi, että ihmiset opiskelevat myös verkko-opintoja ja he voivat asua tämän vuoksi muuallakin kuin Satakunnassa. Eniten vastaajia oli kuitenkin Satakunnasta. Tämän vastasi 58 %. Varsinais-Suomesta kyselyyn vastasi 13 %, Uusimaalta 12 % ja Pirkanmaalta 8 %. Joistakin maakunnista ei ollut vastannut kyselyyn kukaan. Kuviossa 5 on esiteltynä ne maakunnat, jonka oli vastannut edes yksi ihminen. Tässä ei ole näytettynä niitä maakuntia, joihin ei ollut vastannut kukaan.

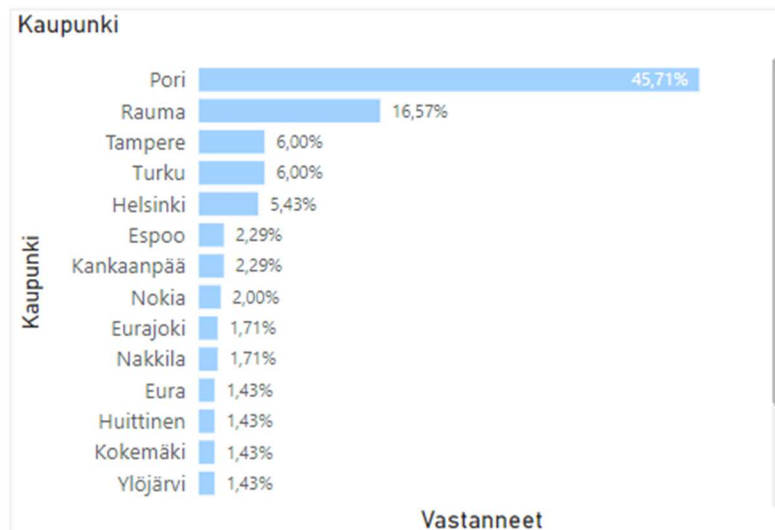
Maakunta

Kuvio 5. Vastanneiden maakunnat

Tämän jälkeen kysyttiin vielä tarkemmin sitä, missä vastanneet asuvat. Tämä kysymys oli sellainen, johon kaikki saivat itse kirjoittaa oman

asuinkaupunkinsa. Eniten vastaajia asuu Porissa, heitä oli 44 %, toiseksi eniten Raumalla 16 %, kolmansina olivat Tampere ja Turku, niitä molempia oli vastannut lähes 6 %. Kuviossa 6 on esiteltynä eniten vastatut kaupungit.

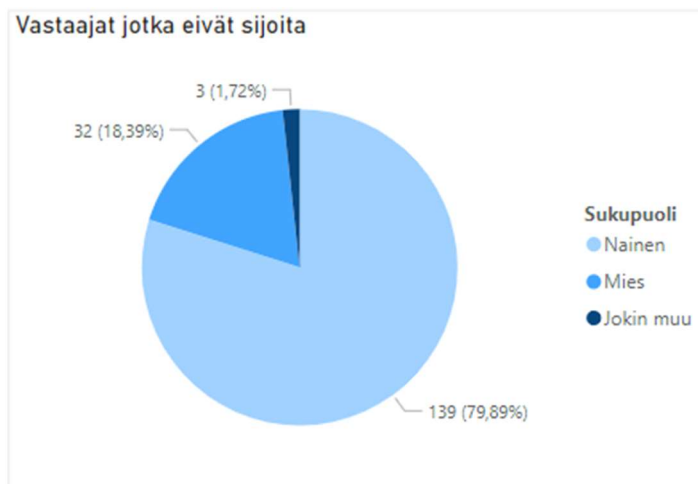
Kuvio 6. Vastaajien kaupungit

Näiden kuuden ensimmäisen kysymyksen jälkeen voidaan todeta, että todennäköisimmin tähän kyselyyn oli vastannut yli 30-vuotias nainen Satakunnasta tarkemmin Porista. Heitä kaikista vastaajista oli 11 %. Tämän jälkeen toiseksi suurin ryhmä oli 21–25-vuotiaat Satakunnassa, Porissa asuvat naiset. Heitä on 10 %. Nämä henkilöt myös todennäköisimmin opiskelevat tradenomiksi.

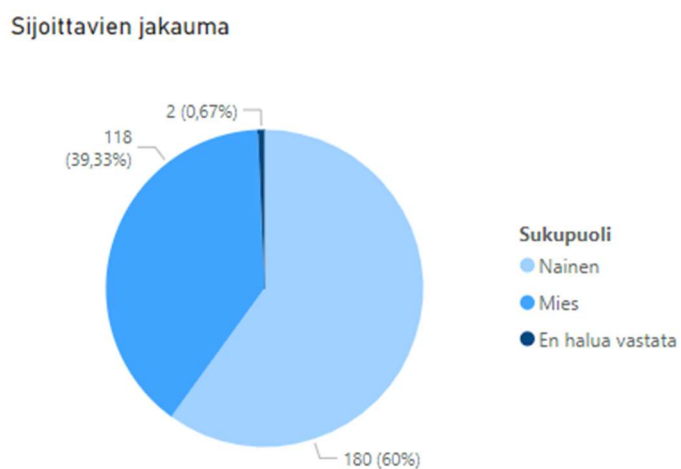
Viimeisenä kaikilta vastanneilta kysyttiin sijoittaako tämä itse. Heistä 63 % vastasi kyllä ja 37 % vastasi ei. Tämän kysymyksen jälkeen 37 % vastaajista ei siis jatka enää tätä kyselyä, vaan tämä oli heille viimeinen kysymys. Heistä, jotka eivät sijoita, 80 % on naisia ja 18,5 % miehiä. Loput 1,5 % ovat sukupuoleltaan jokin muu. Iso ero johtuu kuitenkin siitä, että naisia oli vastannut kyselyyn enemmän kuin miehiä, joten on ymmärrettävää, että heitä tippui enemmän tässä vaiheessa pois kyselystä. Kuviossa numero 7 on ote vastauksista.

Sijoittavia vastaajia oli 300. Kuvioista 8 nähdään että sijoittavia naisia on 60 %, miehiä 39,3 % ja en halua vastata- sukupuolta on prosenttien verran. Tässäkin naisia on siis enemmän kuin miehiä, mikä saattaa myös johtua vastaajamäärästä. Kuviossa 9 on näytetty palkeilla vastanneiden määrä

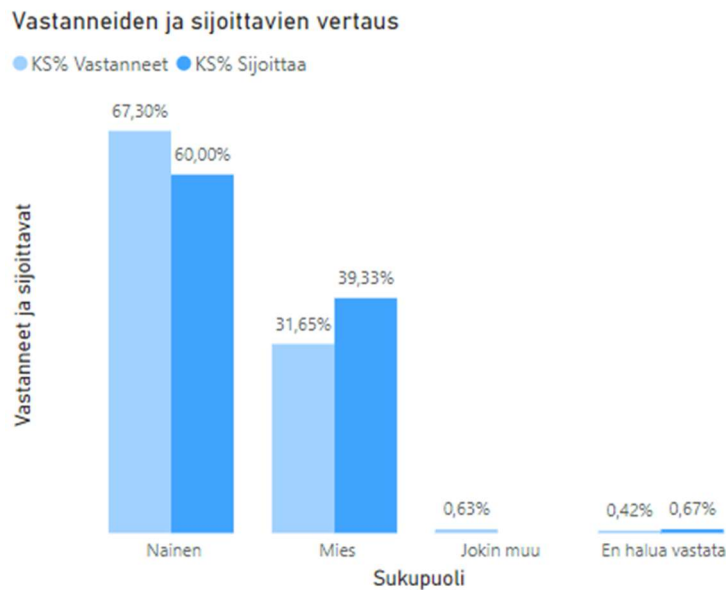
kokonaisuudessaan, sekä sijoittavien määrä. Kaikkiin kysymyksiin vastanneista 56,7 % asuu Satakunnassa. Satakunnasta Porissa asuu 56,5 % vastaajista.

Kuvio 7. Vastaajat jotka eivät sijoita

Kuvio 8. Vastaajat jotka sijoittavat

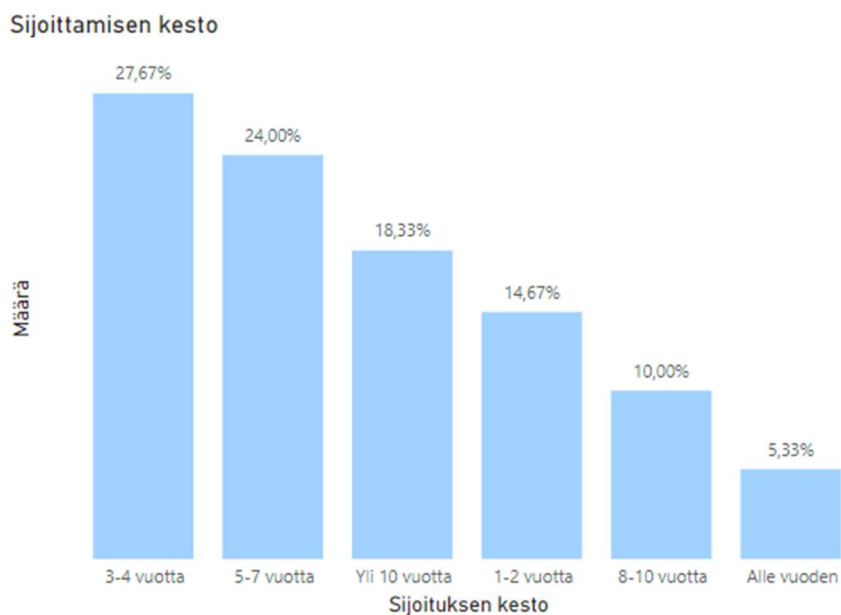
Kuvio 9. Vastanneiden ja sijoittavien määrät

5.3 Sijoittavien kysymykset

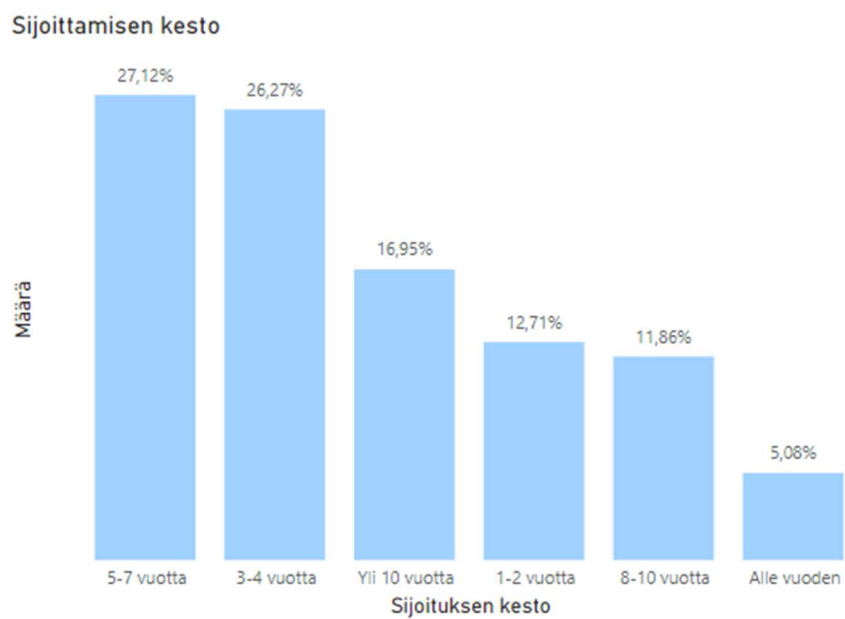
Kaikille tarkoitettujen kysymysten jälkeen tuli kysymyksiä sijoittamiseen liittyen. Ensimmäinen kysymys niille, jotka sijoittavat, oli se, kuinka kauan he ovat sijoittaneet. Vastausvaihtoehdot olivat alle vuoden, 1–2 vuotta, 3–4 vuotta, 5–7 vuotta, 8–10 vuotta ja yli 10 vuotta. Kaikkiin vaihtoehtoihin tuli vastauksia. Kuviosta 10 nähdään, että eniten oli vastattu vaihtoehtoa 3–4 vuotta, jonka vastasi 27,7 % ja toiseksi eniten 5–7 vuotta, johon vastasi 24 %. Vähiten oli vastattu vaihtoehtoa alle vuoden, tähän oli vastattu 5,33 %.

Miesten ja naisten välillä sijoittamisen kestossa oli eroavaisuuksia. Miehet olivat vastanneet kuvion 11 mukaan eniten vaihtoehtoa 5–7 vuotta ja toiseksi eniten 3–4 vuotta. Tämän jälkeen järjestys oli yli 10 vuotta, 1–2 vuotta, 8–10 vuotta ja viimeisenä alle vuoden. Naisilla oli lähes samat vastaukset, mutta kaksi ensimmäistä olivat toisinperin kuin miehillä. Kuviosta 12 nähdään, että naisten vastatuin vaihtoehto oli 3–4 vuotta ja toiseksi vastatuin 5–7 vuotta. Muuten järjestys oli sama kuin miehillä. En halua vastata sukupuolella oli vastattu vaihtoehto 3–4 vuotta sekä 5–7 vuotta.

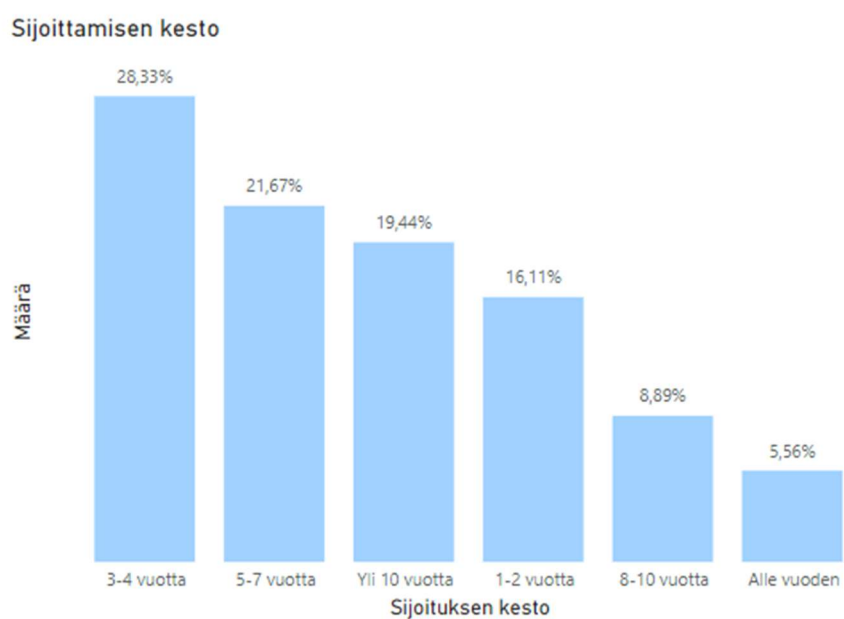
Sijoittamisen kesto riippuu kuitenkin myös ikäluokasta. Ikäluokassa 18–20-vuotiaat sijoittavia oli 16 ja heistä useimmat olivat vastanneet sijoittaneensa 1–2 vuotta. Kuviosta 13 näkee miten muut vastaukset ovat jakaantuneet 18–20-vuotiaden kesken. Sekä 21–25-vuotiaiden että 25–30-vuotiaiden vastauksissa 3–4 vuotta oli suosituin vastaus. Yli 30-vuotiaiden vastauksissa taas eniten vastatuin oli yli 10-vuotta, joka nähdään kuviosta 14. Tämä on ymmärrettävää, sillä yli 30-vuotiailla on ollut enemmän aikaa sijoittaa kuin 18–20-vuotiailla.

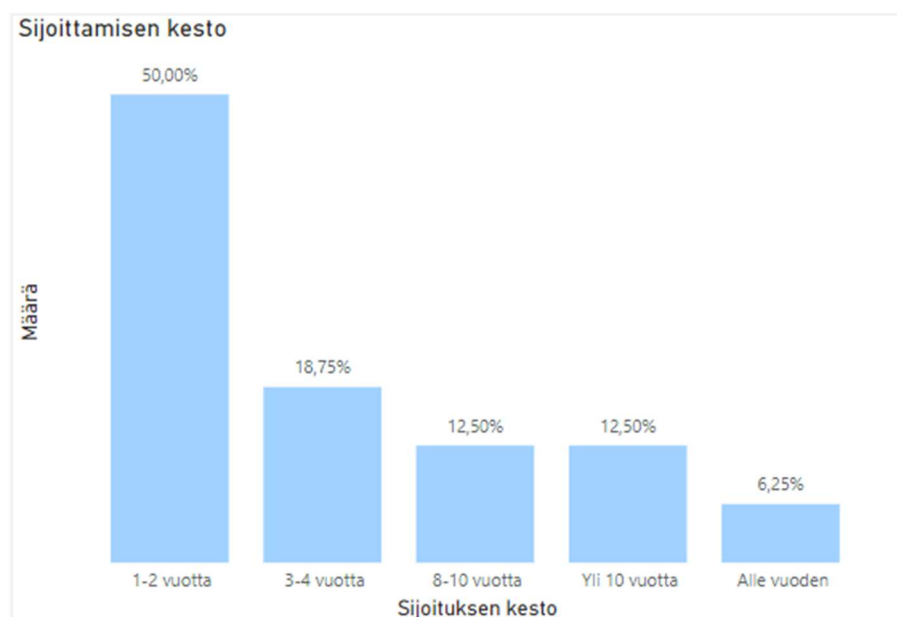
Kuvio 10. Vastaajien sijoittamisen kesto kokonaisuudessaan

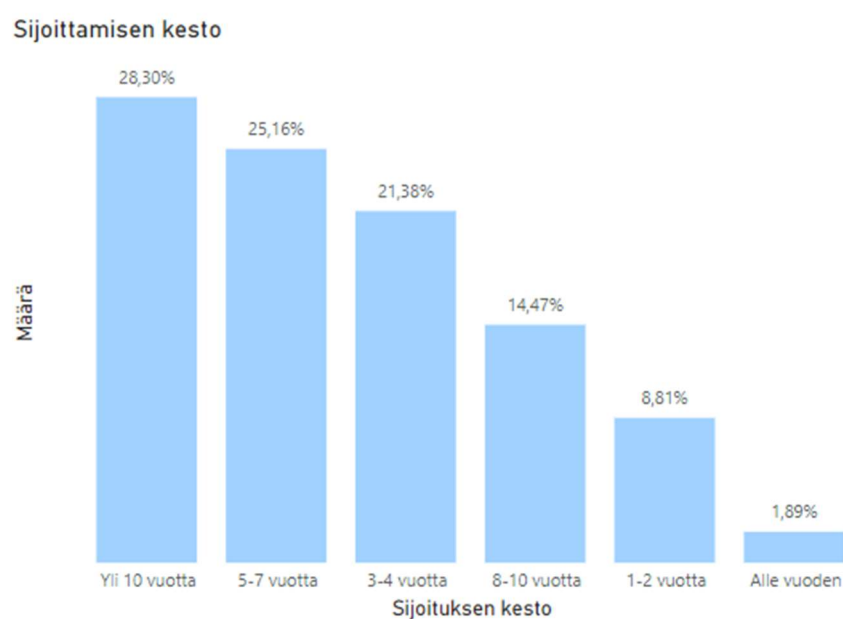
Kuvio 11. Miesten sijoittamisen kesto

Kuvio 12. Naisten sijoittamisen kesto

Kuvio 13. 18–20-vuotiaiden vastaukset

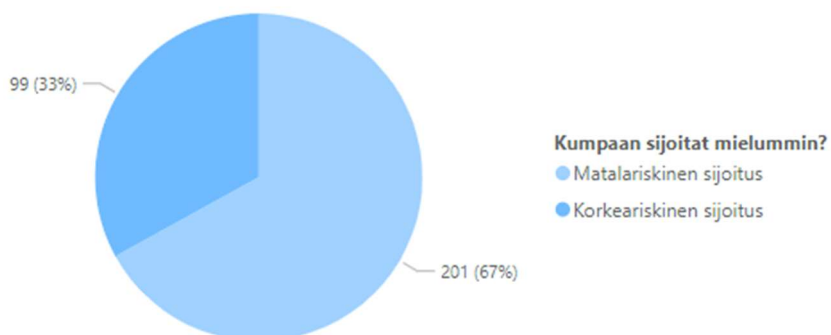

Kuvio 14. Yli 30-vuotiaiden vastaukset

Seuraavana kyselyssä kysyttiin sijoittaako henkilö mieluummin matalariskiseen vai korkeariskiseen sijoitukseen. Kuvion 15 mukaan matalariskisen sijoituksen vastasi 67 % vastaajista ja korkeariskisen sijoituksen vastasi 33 %. Matalariskinen sijoittaminen on siis suositumpaa vastaajien keskuudessa. Kaikissa ikäryhmissä matalariskinen sijoittaminen oli suositumpaa kuin korkeariskinen. Vertailujen mukaan kuten kuviosta 16 ja 17 näkee, miehet sijoittavat

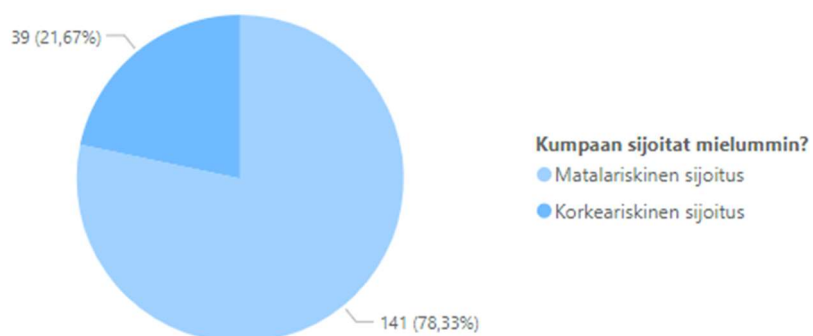
vastausten perusteella enemmän korkeariskisiin sijoituksiin kuin naiset. Miehistä jopa puolet sijoittavat mieluummin korkeariskiseen sijoitukseen, kun taas naisista jopa 78 prosenttia vastaa matalariskisen sijoituksen.

Matala- vai korkeariskinen sijoitus

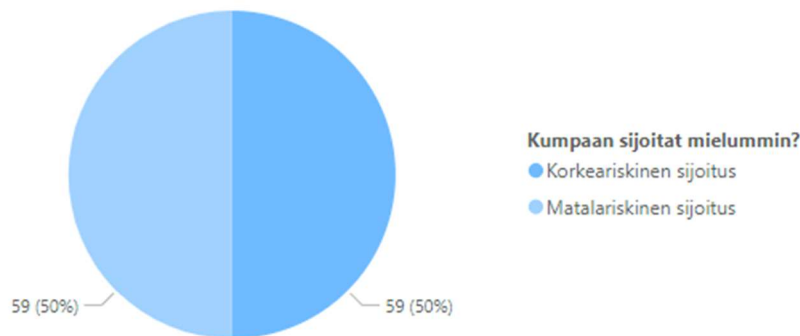
Kuvio 15. Vastaukset matala- vai korkeariskiseen sijoitukseen

Matala- vai korkeariskinen sijoitus

Kuvio 16. Naisten vastaukset

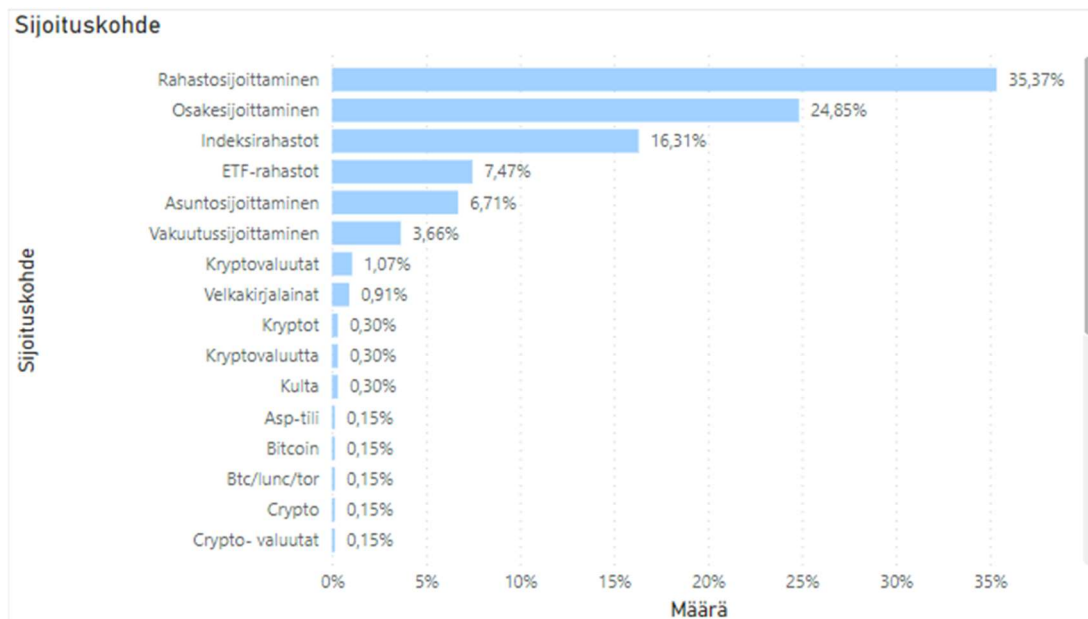
Matala- vai korkeariskinen sijoitus

Kuvio 17. Miesten vastaukset

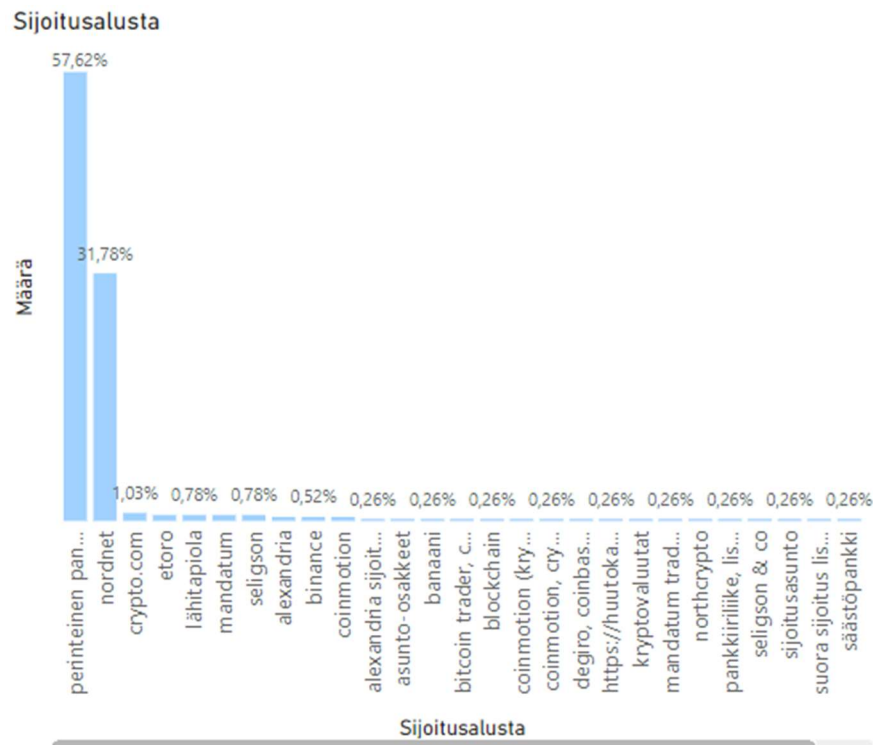
Kymmenes kysymys liittyi siihen mihin vastaajat sijoittavat. Tässä kysymyksessä vastaaja sai valita useamman vaihtoehdon. Vastausvaihtoehtoina olivat osakesijoittaminen, asuntosijoittaminen, rahastosijoittaminen, ETF-rahastot, vakuutussijoittaminen, velkakirjalainat, indeksirahastot ja viimeisenä vaihtoehtona oli muu. Muu vaihtoehtoon sai vastata itse vapaasti jonkun muun sijoittamismuodon. Vaihtoehtoon muu vastasi 31 vastaajaa. Eniten vastattiin vaihtoehtoja rahastosijoittaminen, osakesijoittaminen sekä indeksirahastot. Kuviosta 18 nähdään, että rahastosijoittamiseen vastattiin selkeästi eniten, sen vastasi 35,4 % opiskelijoista. Osakesijoittamista vastasi 24,9 % ja indeksirahastoa 7,5 %. Valmiista vaihtoehdoista vähiten vastattiin velkakirjalainat vaihtoehtoa.

Muu kenttään oli vastattu esimerkiksi Bitcoinia, Kryptoja, kultaa ja metsää. Eniten oli kirjoitettu sijoitettavan Kryptoihin. Tämän oli vastannut jopa 15 vastaajaa. Kultaa ja metsää oli kumpaakin vastattu 3 kertaa. Edellä mainittujen lisäksi vastauksia olivat esimerkiksi yrityslainat, raaka-aineet, valuutat ja taidelasi. Vastaajat sijoittavat laajasti erilaisiin kohteisiin.

Kuvio 18. Osa valmiiden vaihtoehtojen vastauksista

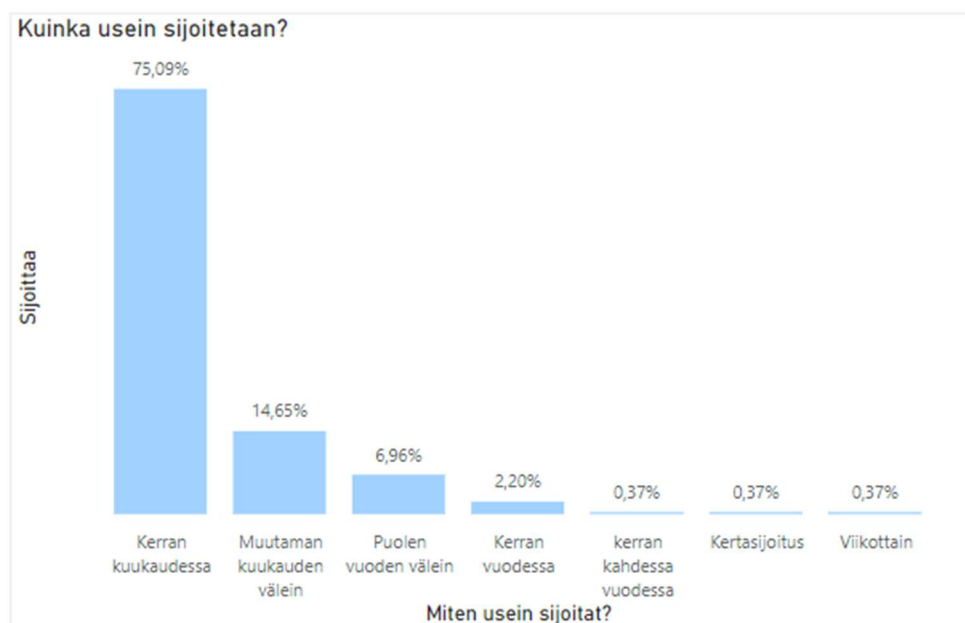
Seuraavassa kysymyksessä kysyttiin millä alustalla tämä sijoittaa. Vastausvaihtoehtoina oli Nordnet, eToro, perinteiset pankit sekä muu. Tässäkin kysymyksessä sai valita useamman vaihtoehdon. Kuten kuviosta 19 näkee, eniten vastattiin perinteisiä pankkeja, tämän vaihtoehdon valitsi 57,6 % vastaajista, Nordnetia vastasi 31,8 %, eToroa 0,78 % ja 39 kirjoitti jonkin muun alustan vaihtoehtoon muu. Vastaajat olivat vastanneet muiksi sijoitusaloiksi esimerkiksi crypto.com:in, coinmotionin ja blockchain.comia. Kaikilla sukupuolilla oli ensimmäisenä perinteinen pankki eniten vastattuna. Iälläkään ei ollut eroa tässä kysymyksessä, jokaisessa ikäryhmässäkin suosituin sijoitusala oli perinteinen pankki.

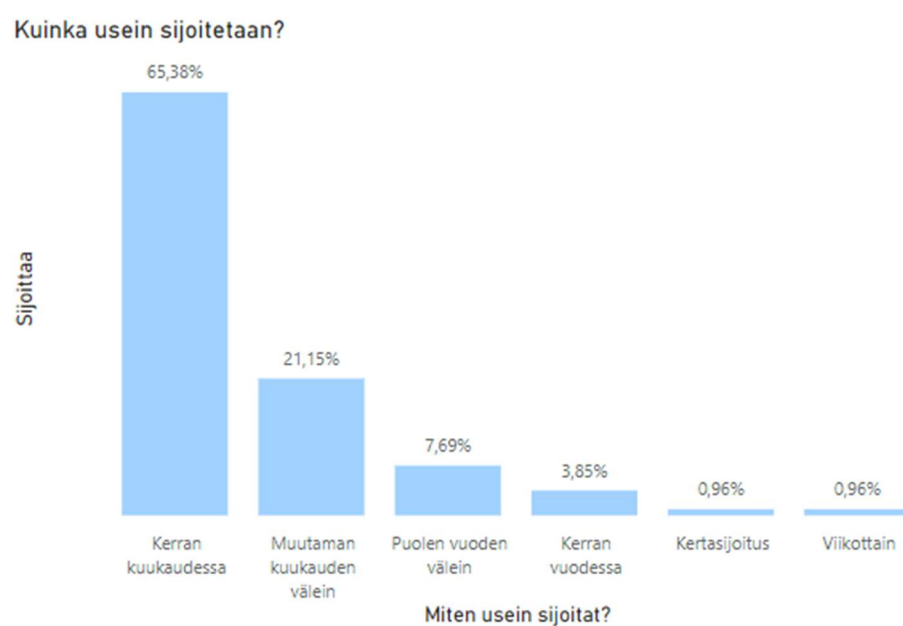
Kuvio 19. Osa sijoituslustoista

Seuraavana kyselyssä kysyttiin kuinka usein henkilö sijoittaa. Vastausvaihtoehtoja olivat kerran kuukaudessa, muutaman kuukauden välein, puolen vuoden välein, kerran vuodessa tai vapaasti vastattava vaihtoehto. Eniten vastattiin vaihtoehtoa kerran kuukaudessa. Kerran kuukaudessa vaihtoehdon vastasi jopa 75,1 % vastaajista. Kuvioista 20 nähdään, että muihin vastattiin melko tasaisesti. Vastaajat saivat kirjoittaa myös vapaaseen kenttään muita aikavälejä, joita ei ollut jo vaihtoehtoina. Vastauksia olivat esimerkiksi parin vuoden välein, muutaman kerran kuukaudessa ja rahatilanteen mukaan.

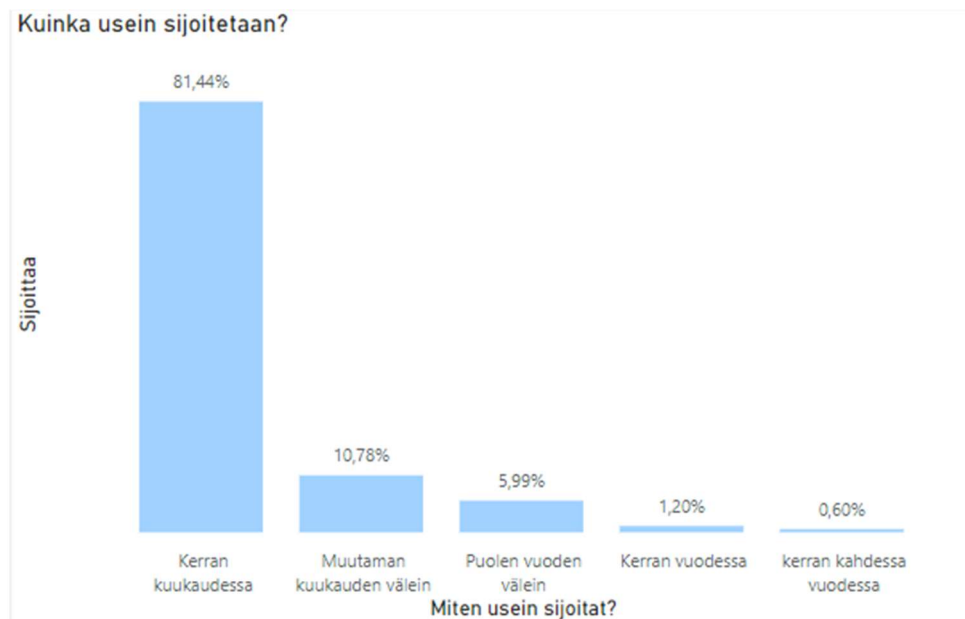
Naisilla ja miehillä molemmilla vastausvaihtoehto kerran kuukaudessa oli vastatuin kuten kuvioista 21 ja 22 näkee. Sukupuolella en halua vastata oli kaksi vastausta. Toinen oli kerran kuukaudessa ja toinen puolen vuoden välein. Jokaisessa ikäluokassakin vastatuin vaihtoehto oli kerran kuukaudessa. Toiseksi suosituin vaihtoehto on muutaman kuukauden välein, jota oli kokonaisuudessaan vastattu 40 kertaa. Tämäkin oli naisilla ja miehillä molemmilla toiseksi suosituin vaihtoehto.

Kuvio 20. Kuinka usein vastaajat sijoittavat.

Kuvio 21. Miesten sijoittaminen

Kuvio 22. Naisten sijoittaminen

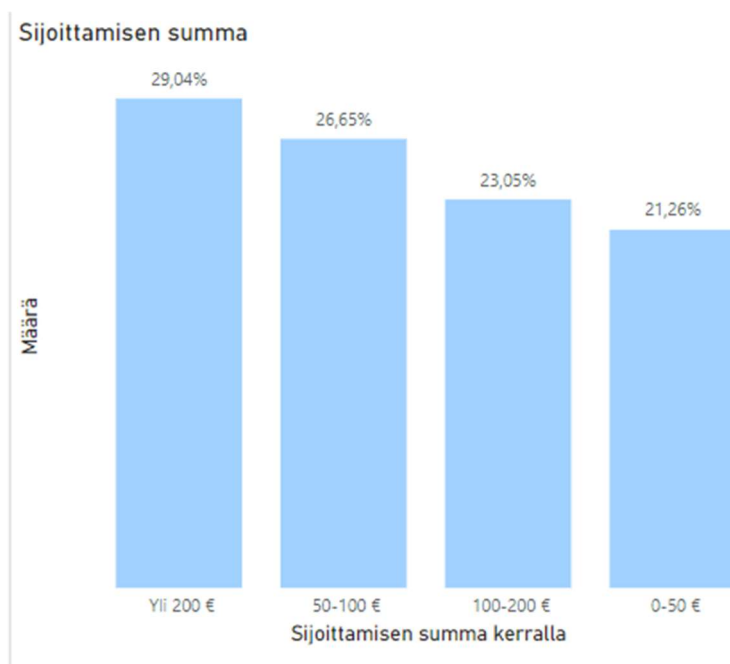
Seuraava kysymys oli millä määrällä henkilöt sijoittavat kerralla. Vaihtoehtoina olivat 0–50 €, 50–100 €, 100–200 € sekä yli 200 €. Tässä kysymyksessä vastaukset jakaantuivat tasaisemmin, kuten kuviosta 23 nähdään. Eniten vastauksia sai kuitenkin yli 200 euroa, jonka vastasi 29 % vastaajista. Toiseksi eniten kerralla sijoitetaan 50–100 euroa, tämän vastasi 26,65 %. Vaihtoehdon 100–200 euroa vastasi 23,1 % ja 0–50 euroa vastasi 21,3 %.

Naisia, miehiä ja en halua vastata vastaajien vastauksia vertailemalla määrissä tulee eriävyyksiä. Kuviosta 24 nähdään, että naiset sijoittavat kerralla eniten 50–100 euroa. Toiseksi eniten 0–50 euroa, sitten 100–200 euroa ja vähiten vastattiin yli 200 euroa. Miesten vastauksissa taas eniten oli vastattu yli 200 euroa. Tämän jälkeen 100–200 euroa, sitten 50–100 euroa ja viimeiseksi 0–50 euroa. Sukupuolella en halua vastata oli vastattu 100–200 euroa sekä yli 200 euroa, molempia oli vastattu kerran.

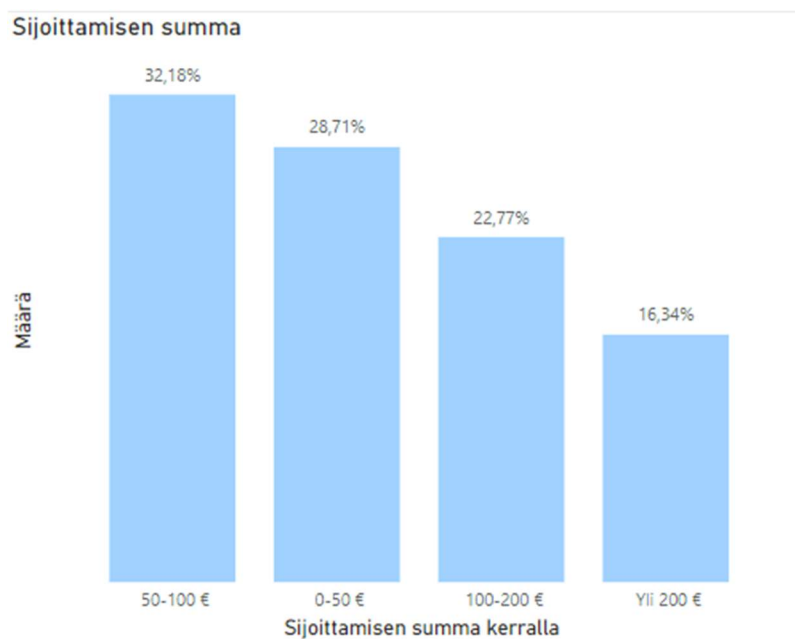
Tästä voidaan vetää johtopäätös siitä, että naiset tykkäävät sijoittaa kerralla vähemmän kuin miehet. Miesten vastauksista, jotka näkyvät kuviossa 25, nähdään että miehet sijoittavat suuria summia kerralla. Sijoittamisen summat menevät miehellä myös laskevasti, vähiten oli vastattu vaihtoehtoa 0–50 euroa.

En halua vastata vastaajista taas ei pysty tekemään loogisia johtopäätöksiä, sillä vastaajia ei ollut montaa, joka nähdään kuviosta 26.

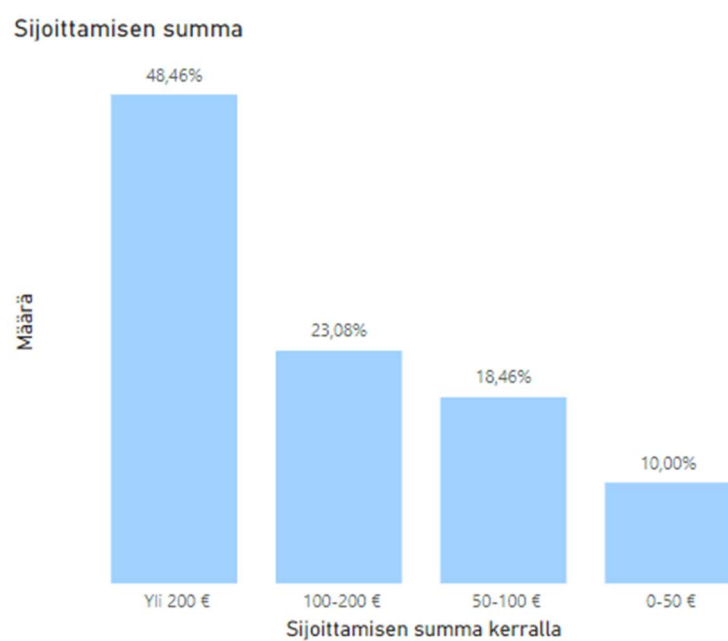
Eri ikäisten tuloksia katsoessa on myös eroja. Yli 30-vuotiaat ja 21–25-vuotiaat sijoittavat eniten yli 200 euroa kerralla. Nuorimmat eli 18–20-vuotiaat olivat vastanneet yhtä paljon vaihtoehtoja 0–50 euroa sekä yli 200 euroa. Myös 25–30-vuotiailla oli kaksi vaihtoehtoa, jotka olivat saaneet saman verran vastauksia, nämä olivat 50–100 euroa ja yli 200 euroa. Kyselyyn oli vastannut eniten tradenomin ja insinöörin tutkintoa opiskelevia, joten vertaillaan myös näitä tuloksia. Tradenomin tutkintoa opiskelevat olivat vastanneet kahteen vaihtoehtoon yhtä paljon, nämä olivat 50–100 euroa sekä yli 200 euroa, prosentteina vastaukset olivat 31,1. Insinöörit taas sijoittavat kerralla eniten yli 200 euroa. Tämän oli vastannut 37,4 % vastaajista. Kuvioissa 27 ja 28 on tarkemmat vastaukset tradenomeilta ja insinööreiltä.

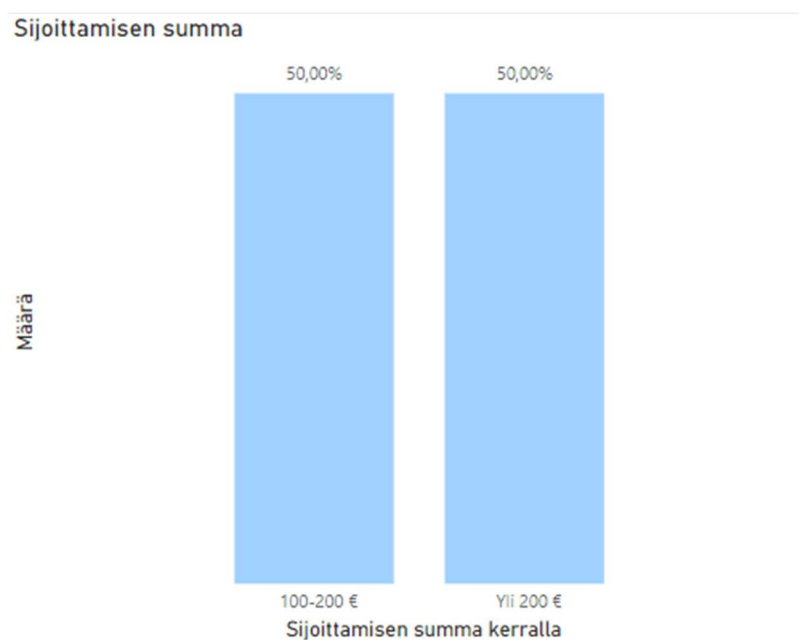
Kuvio 23. Kaikkien vastaajien sijoittamissummat

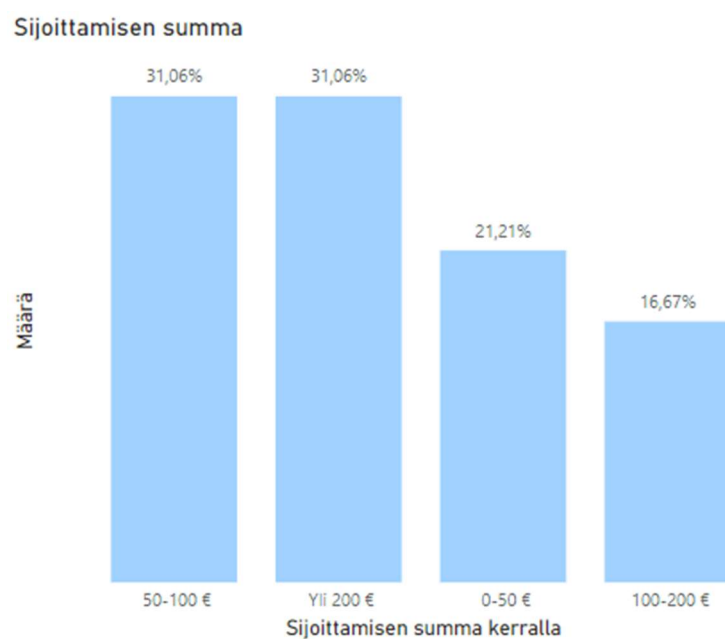
Kuvio 24. Naisten sijoittamissummat

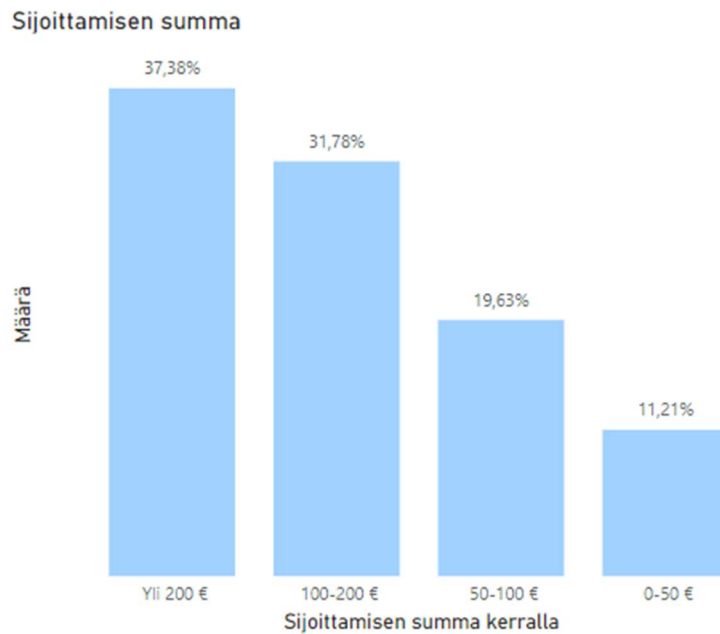
Kuvio 25. Miesten sijoittamissummat

Kuvio 26. En halua vastata- vastaajien sijoittamissummat

Kuvio 27. Tradenomien sijoittamissummat

Kuvio 28. Insinöörien sijoittamissummat

Viimeisenä kyselyssä oli kysymys, johon ei ollut pakko vastata. Tässä sai kertoa jotakin muuta omaan sijoittamiseensa liittyen. Vastauksia tuli 57. Vastaajat olivat avanneet tarkemmin joitakin aiempiin kysymyksiin liittyviä huomioita sijoittamiseensa liittyen. Vastaajat halusivat tarkemmin avata esimerkiksi kuinka paljon ja kuinka usein he sijoittavat mihin. Kiinnostavia vastauksia olivat myös ne, joissa kerrottiin, mikä on saanut vastaajat innostumaan sijoittamisesta. Jotkut vastaajat olivat saaneet lahjaksi osakkeita sukulaisiltaan tai muilta tutuilta ja sitä kautta innostuneet itsekkin sijoittamisesta. Yhdessä vastauksessa myös mainittiin, että tradenomin tutkinto on voinut edes auttaa kiinnostumista sijoittamisesta.

Muutama vastaaja sijoittaa kerran kuukaudessa niin, että se menee automaattisesti tililtä. Tämä on kätevä tapa, sillä silloin ei tule unohdettua laittaa tiettyä summaa joka kuukausi sijoituksiin. Vastauksista tulee ilmi myös se, että moni vastaajista on itse oppinut sijoittamisesta. Aluksi sijoittaminen ja kohteiden valinta on ollut vaikeaa, mutta ajan saatossa sitä on oppinut. Hyvänä huomautuksena yksi vastaajista oli kysynyt miksi kyselyssä ei ollut kysytty eettisistä valinnoista, joita sijoittajat tekevät. Tämä olisi ollut hyvä lisäkysymys kyselyyn.

Opinnäytetyössä puhutaan kuitenkin muuten jonkin verran eettisestä sijoittamisesta.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyön tekeminen alkoi aiheeseen tutustumisella ja kyselyn kehittämisellä. Kysely lähetettiin opiskelijoille joulukuussa, jolloin heillä oli aikaa vastata siihen kymmenen päivää. Kyselyn ollessa käynnissä, kirjoitettiin teoriaosuutta sijoittamisesta sekä opinnäytetyön toteutuksesta. Kyselyn oltua kymmenen päivää vastattavana, alettiin niitä käsittelemään Power Bi- alustalla. Teoriaosuutta sekä kyselyn vastauksia hiottiin seminaariin asti. Tämän jälkeen tehtiin vielä opinnäytetyöhön muokkauksia opponoijan sekä opettajan kommenttien perusteella.

Opinnäytetyön tavoitteena oli saada otantaa opiskelijoiden sijoituskäytännöistä sekä tuottaa tietoa siitä. Tavoitteena oli myös saada tietoa, mitkä asiat vaikuttavat sijoittamiseen, esimerkiksi ikä, sukupuoli tai ala. Millaisiin kohteisiin he sijoittavat eniten ja miten moni ei sijoita.

Yli puolet kyselyyn vastanneista sijoittavat. Tutkinto, jonka opiskelijat sijoittavat eniten, oli tradenomi. Tämä ei ole kauhean yllättävää, sillä tradenomeille on suunnattu sijoittamiseen liittyviä kursseja. Tämä saattaa kasvattaa heidän haluaan sijoittaa, koska silloin saattaa olla helpompi aloittaa sijoittaminen, kun on jotakin pohjaa tueksi.

Opinnäytetyössä haluttiin tarkastella sitä, vaikuttaako vanhempien sijoittaminen opiskelijan sijoittamiseen. Jos opiskelijat olivat vastanneet, että heidän vanhempansa eivät sijoita, suurin osa heistä ei myöskään itse sijoita. Vanhempien sijoittaessa vain pieni osa opiskelijoista ei itse ole aloittanut sijoittamista. Myös sijoittavat opiskelijat olivat vastanneet eniten vaihtoehtoa ei. Jopa 40 % sijoittavien opiskelijoiden vanhemmista ei sijoita. Vanhempien sijoittaminen ei

siis välttämättä vaikuta opiskelijoiden sijoittamiseen, vaan kiinnostus siihen lähtee jostakin muualta.

Myös ikä vaikutti kyselyn mukaan sijoittamiseen. Yli 30-vuotiaista henkilöistä 70 % sijoitti, kun loput heistä olivat vastanneet ei. Ainostaan 18–20-vuotiaat vastaajat olivat vastanneet enemmän vaihtoehtoon ei sijoita. Nuoremmat opiskelijat eivät ole ehkä vielä ehtineet aloittaa sijoittamista samalla tavalla, kuin vanhemmat vastaajat.

Sukupuolia vertailemalla huomataan, että naisvastaajilla vastaukset sijoittamisesta jakaantuvat tasaisemmin kuin miehillä. Naiset ovat vastanneet siis melkein yhtä paljon vastausvaihtoehtoja ei sijoita ja sijoittaa. Miehillä taas vastaukset eroavat enemmän toisistaan. Yli 2/3 miesvastaajista on vastannut sijoittavansa. Kaikki jokin muu-sukupuolen edustajat olivat vastanneet kyselyyn, että eivät sijoita. Molemmat en halua vastata-sukupuoliset ovat vastanneet sijoittavansa.

Sijoituskohteen vastauksia vertailemalla huomataan, että suosituin kohde on rahastosijoittaminen, toiseksi tulee osakesijoittaminen. Sukupuolia vertailemalla huomataan, että miehet ovat vastanneet yhtä paljon osakesijoittamista ja rahastosijoittamista. Naiset taas huomattavasti eniten rahastosijoittamista. Lähes kaikkien eri tutkintojenkin suosituin vaihtoehto oli rahastosijoittaminen.

Kyselyssäkin oli kirjoitettu, että sillä haluttiin selvittää sijoittavatko opiskelijat sekä heidän vanhempansa. Tämän opinnäytetyö sai siihen vastauksia, kuten oli tarkoituskin. Vastaajien määrän takia erilaisia kuvioita oli helppo toteuttaa sekä vertailla. Oli siis positiivista, miten paljon opiskelijat olivat aktivoituneet vastaamaan kyselyyn, tällöin opinnäytetyön kirjoittaminenkin oli helpompaa.

LÄHTEET

Ahoniemi K., & Putkuri, H. (27.4.2023). Asuntojen hinnat laskussa – miksi ja mihin kaikkeen se voi vaikuttaa? <https://www.eurojatalous.fi/fi/2023/artikkelit/asuntojen-hinnat-laskussa-miksi-ja-mihin-kaikkeen-se-voi-vaikuttaa/>

Anttila, T. (2009). Satakunnan ammattikorkeakoulun opiskelijoiden sijoituskäyttäytyminen. AMK-opinnäytetyö, Satakunnan ammattikorkeakoulu. Theseus. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-200905273264>

Asuntosalkunrakentaja.fi. (n.d.). Asuntosijoittaminen vuonna 2023–10 hyvää syytä sijoittaa asuntoihin. Haettu 20.9.2023 osoitteesta <https://asuntosalkunrakentaja.fi/asuntosijoittaminen/opas-asuntosijoittamiseen/>

Capital.com. (n.d.). All markets. Haettu 13.3.2024 osoitteesta <https://capital.com/derivative-financial-instruments>

Elo, H. & Saarhelo, J. (2018). Osakesijoittajan maailmanvalloitus. Alma Talent Oy.

eToro. (n.d.). All in one. Haettu 12.3.2024 osoitteesta <https://www.eto.com/fi/trading/markets/>

Heikkilä, T. (2014). Tilastollinen tutkimus. Edita.

Hyrskke, A., Lönnroth M., Savilaakso, A. & Sievänen, R. (2020). Vastuullinen sijoittaja. Kauppakamari.

Ikonen, A. (2016). Haaga-Helian liiketalouden opiskelijoiden sijoituskäyttäytyminen. AMK-opinnäytetyö, Haaga-Helian ammattikorkeakoulu. Theseus. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201605259849>

Kangasniemi, J. (n.d.). Suhdanteet. Haettu 4.2.2023 osoitteesta <https://ek.fi/tutkittua-tietoa/tietoa-suomen-taloudesta/suhdanteet/>

Kullas, E. & Myllyoja, N. (2014). Nainen ja rikastumisen taito: kirja sijoittamisesta, vaurastumisesta ja naiseudesta. Talentum 2014.

Lehto. (n.d.). Velkavipu sijoittamisessa. Haettu 3.2.2024 osoitteesta <https://asunnot.lehto.fi/fi/asuntosijoittaminen/velkavipu-asuntosijoittamisessa/>

Nordea. (n.d.-a.). Nordea Investor. Haettu 2.3.2024 osoitteesta <https://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/palvelumme/saastaminen-sijoittaminen/sijoittaminen/nordea-investor.html>

Nordea. (n.d.-b.). Osakesijoittamisen aloittaminen. Haettu 2.3.2024 osoitteesta <https://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/palvelumme/saastaminen-sijoittaminen/sijoittaminen/osakkeet.html>

Nordea. (n.d.-c). Sijoittaminen – Aloita sijoittaminen jo tänään. Haettu 2.3.2024 osoitteesta <https://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/palvelumme/saastaminen-sijoittaminen/sijoittaminen/>

Nordnet. (n.d.-a). Mitä on osakesijoittaminen? Sijoittamisen ABC. Haettu 15.11.2023 osoitteesta <https://www.nordnet.fi/fi/opi-uutta/koulu/osakkeet/perusteet/mita-on-osakesijoittaminen>

Nordnet. (n.d.-b). Nordnet-tilit. Haettu 2.3.2024 osoitteesta <https://www.nordnet.fi/fi/palvelut/tilit>

Op.fi. (n.d.). Säästöt ja sijoitukset. Haettu 13.3.2024 osoitteesta <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/saastot-ja-sijoitukset>

Orava, J. & Turunen, O. (2016) Ostaa, vuokraa ja vaurastu. Alma Talent 2016. 5., uudistettu painos.

Peltonen, E. (2016). Opiskelijoiden vedonlyönti- ja sijoituskäyttäytyminen: Case: Centria-ammattikorkeakoulun opiskelijat. AMK-opinnäytetyö, Centria-ammattikorkeakoulu. Theseus. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2016061312875>

Pörssihaukka. (n.d.) Sijoittamisen perusteet. Haettu 16.11.2023 osoitteesta: <https://porssihaukka.fi/sijoittamisen-perusteet/>

Raha.fi. (n.d.-a) Rahastosijoittaminen: Näin kannattava sijoitusmuoto toimii. Haettu 19.11.2023 osoitteesta <https://raha.fi/rahastosijoittaminen/>

Raha.fi. (n.d.-b). Sijoittaminen on fiksu tapa säästää ja vaurastua. Haettu 19.9.2023 osoitteesta <https://raha.fi/sijoittaminen/>

Samk.fi (n.d.-a.) Hae opiskelijaksi Haettu 4.2.2024 osoitteesta <https://www.samk.fi/opiskelu/hae-opiskelijaksi/>

Samk.fi. (n.d.-b) Kampukset. Haettu 31.1.2024 osoitteesta <https://www.samk.fi/tietoa-meista/kampukset/>

Samk.fi. (n.d.-c). Tietoa meistä. Haettu 27.1.2024 osoitteesta <https://www.samk.fi/tietoa-meista/>

Sijoittaja.fi. (n.d.-a). Aloita sijoittaminen – askel askeleelta opas! Haettu 19.9.2023 osoitteesta <https://www.sijoittaja.fi/sijoittaminen/aloita-sijoittamisen-askel-askeleelta-opas/>

Sijoittaja.fi. (n.d.-b.) Kumpi parempi: Aktiivinen vai passiivinen rahasto? Haettu 3.2.2024 osoitteesta <https://www.sijoittaja.fi/306187/aktiivinen-vai-passiivinen-rahasto/>

Suomen pankki. (n.d.). Hintavakaus. Haettu 4.2.2024 osoitteesta <https://www.suomenpankki.fi/fi/rahopolitiikka/hintavakaus/>

Säästöpankki. (n.d.-a). Aamukahvilla-bloggaaja etsi vastaukset lukijoidensa yleisimpiin sijoittamiseen liittyviin kysymyksiin. Haettu 17.11.2023 osoitteesta <https://www.saastopankki.fi/fi-fi/asiakaspalvelu/vinkit/saastaminen-ja-sijoittaminen/miksi-sijoittaa>

Säästöpankki. (n.d.-b.). Asuntosijoittaminen ja sijoitusasunto. Haettu 2.3.2024 osoitteesta <https://www.saastopankki.fi/fi-fi/saastaminen-ja-sijoittaminen/asunnot/asuntosijoittaminen>

Säästöpankki. (n.d.-c.). Säästäminen ja sijoittaminen. Haettu 2.3.2024 osoitteesta <https://www.saastopankki.fi/fi-fi/saastaminen-ja-sijoittaminen>

Taloudellinen.fi. (n.d.). Paras sijoitusala: Vertaile suosituimpia vaihtoehtoja. Haettu 13.2.2024 osoitteesta <https://taloudellinen.fi/sijoittaminen/paras-sijoitusala/>

Tilastokeskus. (n.d.). Johdannaiset. Haettu 6.2.2024 osoitteesta <https://www.stat.fi/meta/kas/johdannaiset.html>

Tilastokeskus. (28.7.2023) Vanhojen osakeasuntojen hintojen lasku jatkui vuoden 2023 toisella neljänneksellä. Haettu 14.12. osoitteesta <https://www.stat.fi/julkaisu/cl8jwio3v9ck20cw1as9pbbl1>

Vero.fi. (1.1.2024a). Listatusta yhtiöstä saadut osingot. <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/sijoitukset/osingot/listatusta-yhti%C3%B6st%C3%A4-saadut-osingot/>

Vero.fi. (1.1.2024b). Luovutusvoitto ja luovutustappio. <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/luovutusvoitto/>

Vero.fi. (16.8.2023). Osingot. <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/sijoitukset/osingot/>

Vihavainen, J. (2023). Haaga-Helian liiketalouden opiskelijoiden sijoituskäyttäytyminen. AMK-opinnäytetyö, Haaga-Helian ammattikorkeakoulu. Theseus. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2023120433980>

Vilkka, H. (2021). Näin onnistut opinnäytetyössä: ratkaisut tutkimuksen umpikujiin. PS-kustannus.

LIITE 1: KYSELYLOMAKE

Tässä kyselyssä halutaan selvittää miten Samkissa opiskelevat sijoittavat ja onko vanhempien sijoittamisella merkitystä siihen, sijoittavatko opiskelijat.

1. Ikä

- 18–20-vuotias
- 21–25-vuotias
- 25–30-vuotias
- Yli 30-vuotias

2. Sukupuoli

- Nainen
- Mies
- Jokin muu
- En halua vastata

3. Tutkinto

- Tradenomi
- Insinööri
- Fysioterapeutti
- Sairaanhoidaja
- Sosionomi
- Restonomi
- Muu (vapaa tekstikenttä)

4. Sijoittavatko vanhempasi

- Kyllä
- Ei
- Toinen sijoittaa, toinen ei
- En tiedä

5. Missä maakunnassa asut?

- Satakunta
- Etelä-Karjala
- Etelä-Pohjanmaa
- Etelä-Savo
- Kainuu
- Kanta-Häme
- Keski-Pohjanmaa
- Keski-Suomi
- Kymenlaakso
- Lappi
- Pirkanmaa
- Pohjanmaa
- Pohjois-Karjala
- Pohjois-Pohjanmaa
- Pohjois-Savo
- Päijät-Häme
- Uusimaa
- Varsinais-Suomi
- Ahvenanmaa

6. Missä kaupungissa asut?

Vapaa tekstikenttä

7. Sijoitatko itse

- Kyllä
- Ei

8. Kuinka kauan olet sijoittanut?

- Alle vuoden
- 1–2 vuotta
- 3–4 vuotta
- 5–7 vuotta

- 8–10 vuotta
- Yli 10 vuotta

9. Kumpaan sijoitat mieluummin?

- Matalariskinen sijoitus
- Korkeariskinen sijoitus

10. Mihin sijoitat?

- Osakesijoittaminen
- Asuntosijoittaminen
- Rahastosijoittaminen
- ETF-rahastot
- Vakuutussijoittaminen
- Velkakirjalainat
- Indeksirahastot
- Muu (vapaa tekstikenttä)

11. Missä sijoitat?

- Nordnet
- eToro
- Perinteinen pankki esim. Osuuspankki
- Muu (vapaa tekstikenttä)

12. Miten usein sijoitat?

- Kerran kuukaudessa
- Muutaman kuukauden välein
- Puolen vuoden välein
- Kerran vuodessa
- Muu (vapaa tekstikenttä)

13. Millä määrällä sijoitat kerralla?

- 0–50 €
- 50–100 €

- 100–200 €
- Yli 200 €

14. Haluatko kertoa vielä jotain muuta omaan sijoittamiseesti liittyen?

Vapaa tekstikenttä